

KOBBERSMEDENE

BODECKER - KLANEN
1700 - 1850

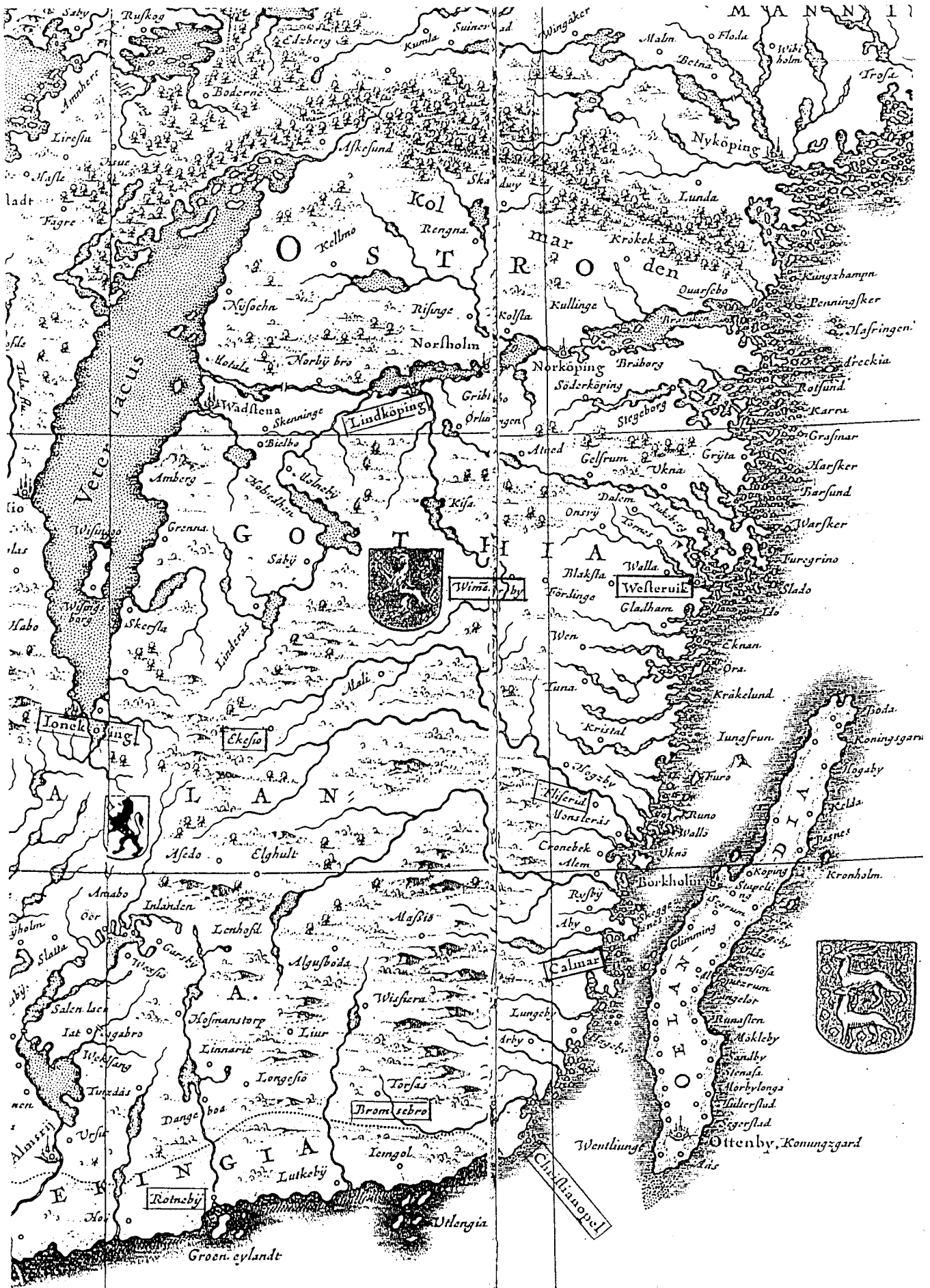

KOBBERSMEDENE

Bodecker-Klanen ca. 1700-1850

Indholdsfortegnelse

	side
Kort over slægtens hjemstavn 1635	2
Indledning	3
Den historiske baggrund	4
Karlskrona, orlogshavn og privilegeret by .	8
Kirkebyggeriet	15
Karlskronas brand	17
Slægtens herkomst	19
Kort over Karlskrona 1718	20
Adam Friedrich Bodecker	21
Barn: Johan Hinnerich og efterslægt .	24
" Adam Friederich jun.	25
" Nicolaus	26
Kalmar slot og by	27
Kort over Kalmar 1763	30
Barn: Anna Catharina	31
" Maria	32
Barnebarn: Niclas	33
" Maria Christina	34
" Johan David	35
Vimmerby	35
Barnebarn Olof Henric	36
Kort over Småland og Blekinge 1794 .	37
Barnebarns barn: Nils	38
" Olof	39
" Fredric	39
 Personoversigt	 41

Udsnit af kort fra 1635
 Fremhævede navne viser steder nævnt i teksten

INDLEDNING

Dette kapitel vil give et billede af, hvorledes håndværkernes profession ofte er gået i arv gennem flere generationer, og af hvor stærke klasseskel der fandtes selv inden for de enkelte professioner. Det vil ses, at en stor del af de mandlige efterkommere efter den første kendte kobbersmed i familien valgte enten den samme levevej som faderen, eller en nær beslægtet profession. Ligeledes valgtes familiebånd og omgangskreds - hvis man kan dømme efter, hvem der var vidner ved barnedåb og vielse - inden for kredsen af selvstændige borgere: Mestre, oldermænd og handelsmænd. Mere underordnede personer, som træffes blandt vidnerne, er som regel slægtninge eller afhængige.

Kobbersmede fandtes allerede blandt assyrerne og grækerne. De forarbejdede fade, våben, relieffer og figurer af kobber. Man gik snart over til at anvende legeringer som bronze, der jo også kendes fra den forhistoriske tid i Norden. I middelalderen udførtes mængder af krucifikser, kandelabre, relikviebeholdere og andre kirkelige objekter i kobber, som kunde forgyldes. Også kæmpestatuer gjordes i kobber i 1700-tallet.

I Norden bestod kobbersmedenes arbejde i 1700-tallet i at forfærdige vandtønder og kar til garvere, bryggere osv., og husholdningsgenstande som fade, gryder, kedler, sleve og kageforme, og fine tagdækninger udførtes i kobber. Der blev særlig hausse i produktionen, da kaffen kom frem, og da der blev brug for destillationsapparater til brændevin ("brännvinspannor"). Efter den store ildsvåde i 1647 skulde ethvert hus i den nye by have fyldte vandtønder både i øverste og nederste etage, og de lavedes ofte af kobber.

Kobbergenstande kræver konstant renholdelse for at undgå, at overfladen ved luftens ilt omdannes til det grønne ir. Derfor fandt man på af hygiejniske grunde at fortinne fx. den indvendige del af kander; med stigende velstand gik man over til de langt dyrere kander, tallerkener o.a. støbt i tin. Mestrene for dette arbejde ansås for at have en noget højere social status end kobbersmedene.

Hvornår kobbersmedene begyndte at virke i det område, der her skal omtales, vides ikke, men man ved af optegnelser, at der i 1402 fandtes en af dem i Kalmar ved navn Erengislo Cuprifaber.

Slægten Bodecker har såvidt vides ikke tidligere været studeret, og da der endnu er en del løse ender og dunkle punkter i materialet, vil enhver kommentar eller tilføjelse være velkommen!

Orientalisk kobbersmed

DEN HISTORISKE BAGGRUND

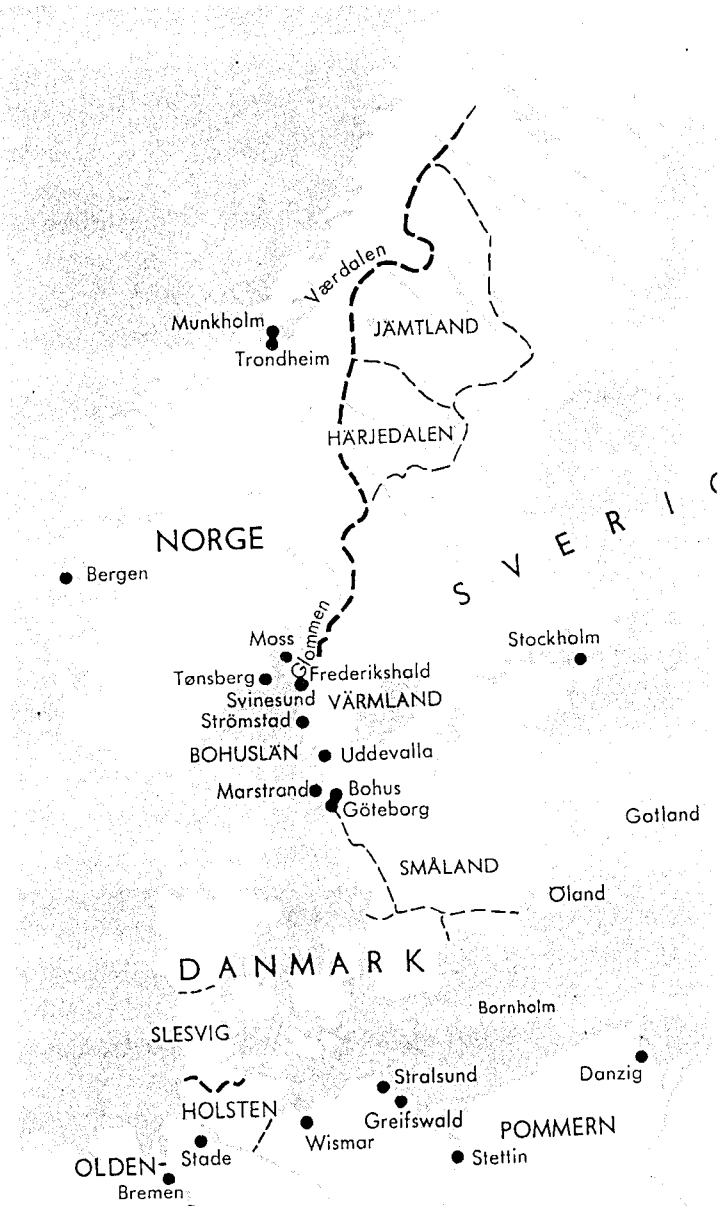
Den sydlige del af det Sverige, vi kender idag, var lige fra sagntiden del af det danske rige. Det hang sammen med, at samfærdslen hovedsagelig foregik ad søvejen, medens det var langt vanskeligere og ofte farligere at færdes i de udstrakte skov- og søområder i Mellemsverige.

De tidligste personer i dette kapitel havde hjemme i Blekinge, som kun et halvt århundrede tidligere havde været gammelt dansk område. For at give et indtryk af, under hvilke forhold de levede, skal her gives et sammendrag af de historiske begivenheder i den forudgående periode.

Under næsten hele Christian 4's regeringstid (1588-1648) var Skåne, Halland og Blekinge endnu dele af det danske kongerige, ligesom Bohus len, Härjedalen og Jämtland hørte til Norge, som jo også var en del af det danske rige. Sverige havde således ingen adgang til havet mod vest. Blandt de fæstningsbyer, Christian 4. anlagde, var Kristiansstad og Kristianopol i Blekinge.

Under Gustav 2. Adolf ekspanderede Sverige voldsomt mod øst og syd, hvorved landet ligesom Danmark inddrogges i Trediveårskrigen, som rasede i Tyskland 1618-48. I 1643 indledte svenskerne Torstenssonskrigen ved at besætte Jylland sydfra, og efter to års udmarvende krigstilstand måtte Danmark slutte fred efter fransk mægling. Fredsslutningen skete d. 13. august 1645 på den lille ø Brömsebro i Brömsebækken, som danner grænse mellem Blekinge og Småland, og som dengang altså var landegrænsen. På billedet næste side ses en mindesten for denne begivenhed, opsat i nyere tid på selve øen.

Da begyndte nedgangen for det stolte kongerige med afståelsen af Jämtland, øerne Gotland og Ösel (idag tilhørende Estland) og pantsættelse af Halland for 30 år, eller for bestandig, hvis erstatning ikke kunde udredes. Samtidig sikrede Nederlandene sig en drastisk

Kongeriget Danmark indtil 1645

Brömsebækken og mindestenen om Brömsebro-freden

nedsættelse af Øresundstolden, hvad der havde været målet med deres støtte til Sverige.

Efter Christian 4.'s død i februar 1648 blev hans og dronningens eneste endnu levende søn, Frederik, valgt af Rigsrådet til hans efterfølger. I juli underskrev han håndfæstningen og blev hyldet af stænderne som Kong Frederik 3.

Christian 4.

Frederik 3.

Modsetsningsforholdet til Sverige fortsatte, og Danmark betragtede ikke Brömsebro-freden som en endelig løsning, men håbede at genvinde de tabte områder. I 1657 begyndte regeringen med tilslutning fra stænderne at ruste til ny krig, og 1' juni 1657 erklærede Frederik 3. Krig mod det mægtige Sverige. En del af denne krigs forløb er omtalt i kapitlet "Langelænderne".

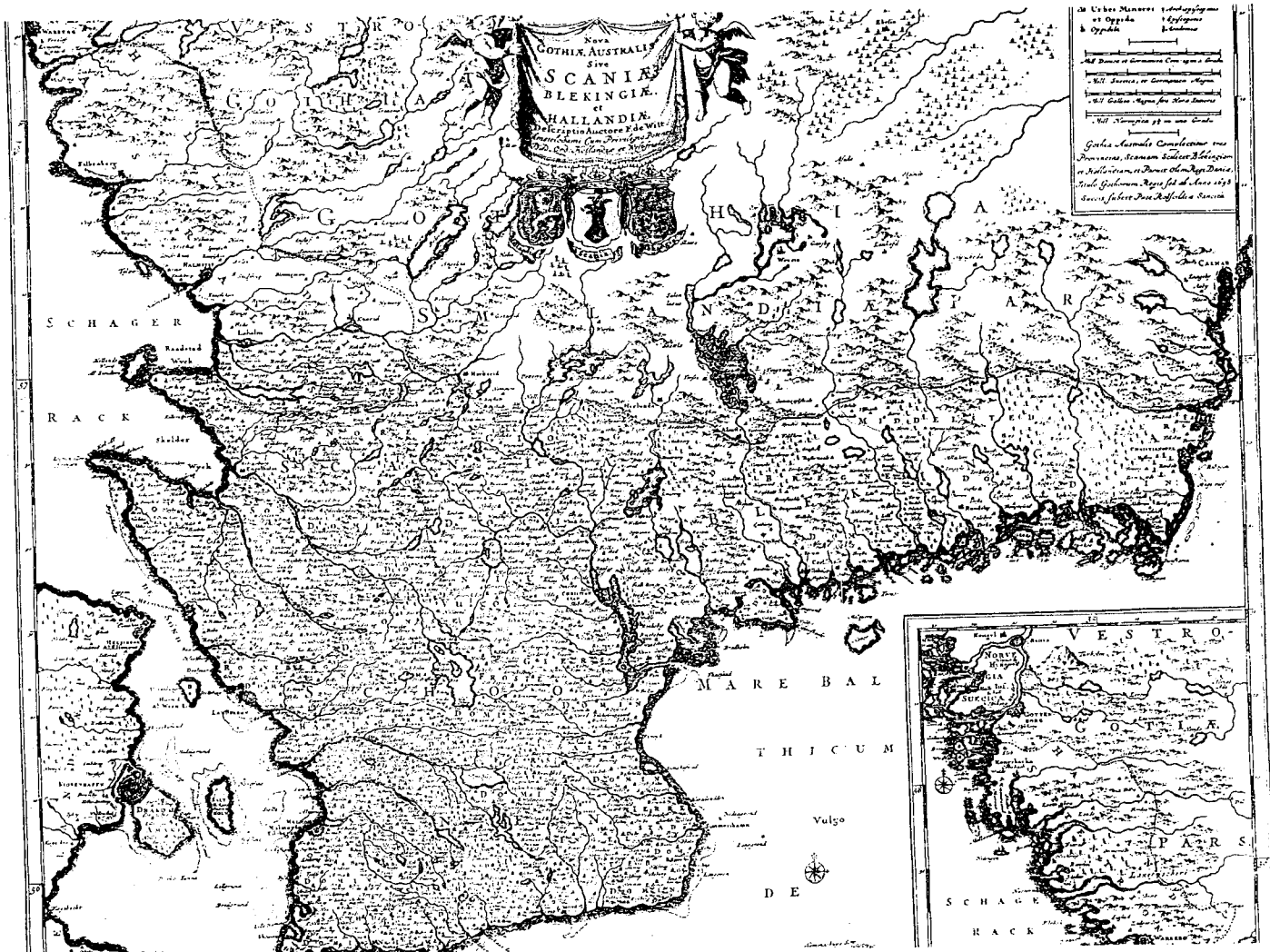
Efter to års ødelæggende krig måtte Danmark opgive de store drømme og underskrive den ydmygende Roskilde-fred d. 26 februar 1658 som definitiv afslutning på landets storhedstid. Derved måtte Danmark-Norge afstå vældige områder til Sverige: Skåne, Halland og Blekinge, som både i udstrækning og befolkning udgjorde en væsentlig del af riget, var tabt for altid, og Norge mistede Härjedalen, Jämtland, Bohus len og Trondhjems len, ligesom Bornholm fulgte med Blekinge.

Men de svenske tropper forblev i Danmark, og i juli 1658 brød svenskekongen Karl Gustav freden, idet han drømte om at erobre hele Danmark.

Han indtog Kronborg og belejrede

Landsknægte

Halland, Skåne og Blekinge 1680

København, men stormagterne blandede sig og bremsede ham. 30.000 tyske og polske tropper trængte op i Jylland og drev svenskerne ud, og hele riget var igen i krigstilstand. 11' februar 1659 stormede svenskerne København men blev slået tilbage, og de blev trængt bort fra Fyen og måtte også vige i Norge. Så døde pludselig Karl Gustav i februar 1660, og efter mange mæglingsforsøg blev der endelig sluttet fred 27' maj 1660, hvorved Trondhjem len og Bornholm blev givet tilbage til Danmark.

Christian 5.

Karl 10. Gustav

Endnu en gang, nu under arvekongen Christian 5., søgte Danmark at genvinde de tabte provinser i den ubarmhjertige Skånekrig 1676-79. Denne gang mæglede Frankrigs Louis 14., og ved fredstraktaten oprettedes et forsvarsforbund mellem Danmark og Sverige. På trods af, at Skånes befolkning generelt havde ønsket at vende tilbage til Danmark, og mange havde sat livet ind som snaphaner eller friskytter, opnåede Danmark intet ved sin angrebskrig. Og forsvarsforbundet synes ikke at have fået nogen praktisk betydning.

Som led i forsvenskningen blev fæstningsanlæggene i Hålsingborg, Kristianopel, Lagoholm og Kristiansstad sløffet. Sveriges vigtigste orlogshavn var Stockholms skærgård, men den havde den mangel, at flåden om foråret var spærret inde af isen og derfor ikke kunde påregnes til forsvar mod tidlige angreb fra fremmede krigsskibe, især danske. En ny orlogshavn var påbegyndt i den nye købstad Karlshamn, men den viste sig mindre egnet. En plan om at flytte den til Kalmar blev opgivet, og 5' december 1679 besluttede kong Karl 11. at anlægge en helt ny flådestation med skibsværft, med strategisk vigtig beliggenhed ved Blekinges sydøstlige hjørne, og at flytte den svenske flådes ledelse dertil, såsnart de nødvendige bygninger var opført. Til at dirigere denne operation direkte under kongens ledelse udnævnte han den da 37-

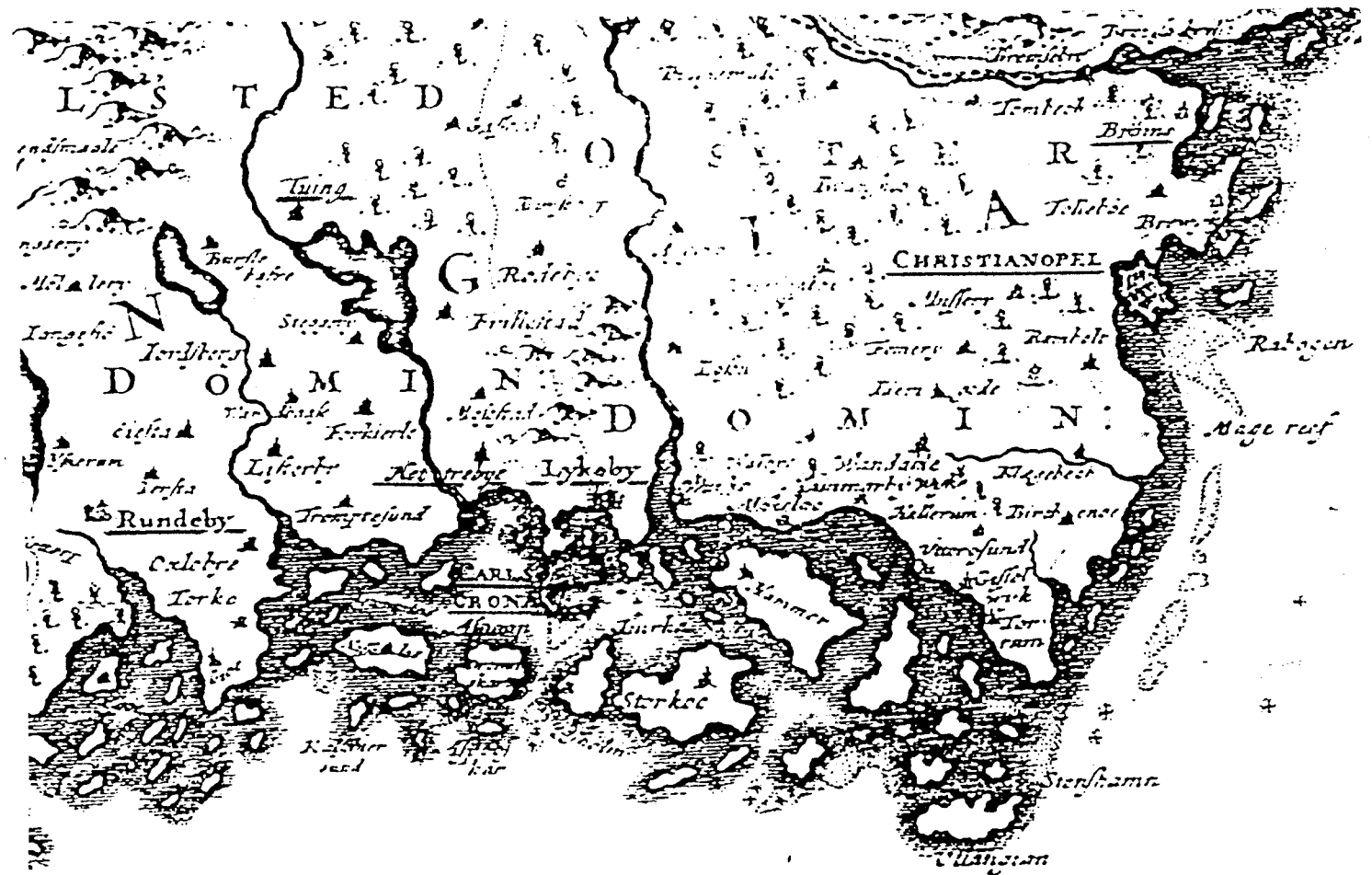
Danske styrker generobrer Kristiansstad 1676

årige admiral Hans Wachtmeister (1641–1714), hvis navn optræder bestandigt i Karlskronas tidlige historie. Han blev en af hovedkræfterne i byens opbygning og flådens genoprettelse.

KARLSKRONA, ORLOGSHAVN OG PRIVILIGERET STAD

Det fortælles, at medens søgningen efter et passende sted i skærgården pågik, ansøgte et par brødre, Hans og Erik, om foretræde for guvernør og generaladmiral Hans Wachtmeister. De var født i Nättraby sogn, men var sat i fængsel i Lyckeby efter en dødsdom for sørøveri, og de berettede, at en havn kunde indrettes imellem Trossö og fastlandet, hvor den vilde være beskyttet af Storkö og andre klippeøer. Samtidig bad de guvernøren om at søge Kongen om benådning for dem, hvad han lovede, hvorefter de udviste stedet, som blev godkendt og foreslået majestæten.

Snart efter ankom Karl 11. i egen person for at tage stedet i øjesyn, og der berettes da om en samtale mellem ham og bonden Wittus Andersson, som iflg. optegnelser i hans bibel var født på øen i 1631, altså i den danske tid. (Denne bibel findes i Blekinge museum og er trykt i København 1550.) Kongen sagde: "Vi har fået i sinde at bygge en by på din ø og lægge vor flåde dér." Wittus svarede: "Dertil har jeg ikke givet mit bifald." Kongen: "Vi vil købe øen af dig."

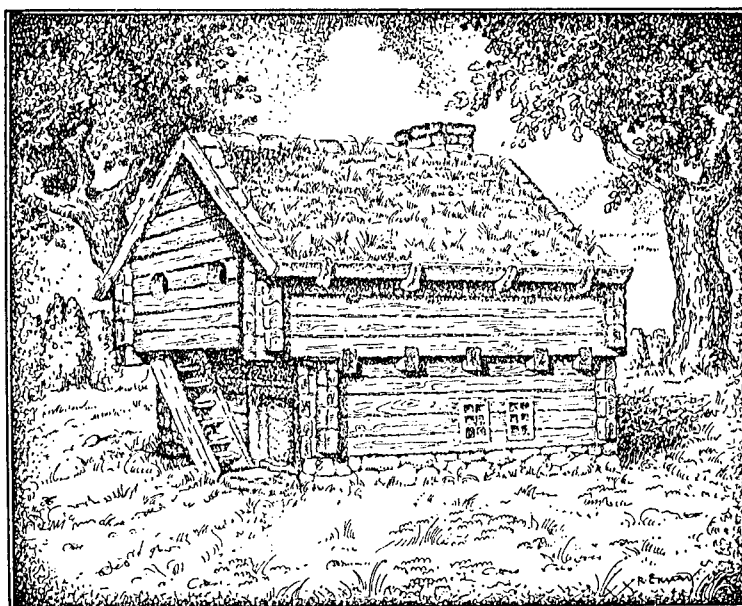
Skærgården omkring Karlskrona

Svar: "Hun er ikke tilfals." Kongen: "Ved du ikke, vi er din Konge og øvrighed og have så megen magt over vore undersætter, som dette tilsiger." - Men bonden fortsatte med knubbede ord, så kongen måtte sige: "Om han ikke holder inde med sådan uforskammethed, kunne vi lade hovedet slå af ham." - Svaret var: "Dertil vil fordres meget." Kongen sagde da: "Vi vil ikke bekymre os over dine grovheder", og gik fra ham, men spurgte ham dog i det samme, om han havde nogen børn? - og fik svaret "Nej". Men andre sagde så, at han havde en søn, som sejlede til fremmede lande, og en datter. Kongen bød ham da meddele, når sønnen kom hjem, så vilde han tage ham i sin og Rigets tjeneste; derpå forlod

Frie bønder ca. 1670

kongen og hans følge stedet, men Wittus var utilfreds og fortsatte med at brokke sig. Han vilde ikke give øen fra sig, og brugte sådanne ord, at han kom i arrest og førtes til Karlshamns befæstning for at køle af.

Wittus' hus på Trossö

Så blev der sat mandskab igang med at rydde og planere øen, og Wittus' kone og datter måtte være marketendersker for folkene. Wittus blev efter et angiveri sat i fængsel flere år og fik ødelagt sit helbred og sin økonomi, men tilsidst gav han sig, tog imod penge og flyttede vistnok med kone og datter til Listerby, men døde 1687. Hans hus blev bevaret mange år, og en gade i Karlskrona, som blev anlagt langs huset, fik navnet Wittusgaden.

Lige så vel som stedet var egnet til en havn, lige så lidt var øen egnet til anlæg af en vigtig by. En ringe del var ager og eng, ellers var det enten klipper og stenflader eller krat og underskov, sumpe og morads, og højdeforskellene var betragtelige. Det tog derfor adskillige generationer at give stedet et præg af egentlig bydannelse, og mange gader var umulige at befærde med hestevogn. Se blot billedet fra 1780 af det centrale "Stora Torget" på øens højeste parti, med den tyske kirke og i det fjerne Admiralitetets klokkestabel, eller den samtidige udsigt over byporten og landbroerne ind imod fastlandet.

Under planlægningen af orlogsstationen havde man drøftet nødvendigheden af at oprette et bysamfund til støtte for de sømilitære anlæg. 10. august 1680 gav Karl 11. Karlskrona dens "fundations-privilegier", hvorved alle lukkede laug blev forbudt og det tillodes alle håndværkere at nedsætte sig i byen med skattefrihed i 20 år. De fik således magt til at pågribe alle "bønhaser" i omegnen og konfiskere deres varer. Det gav anledning til et stort influx af de håndværkere, som var nødvendige for byens opbygning. Omkring 1750 fandtes omkring 200 håndværkere i byen, hvoraf 3 var kobbersmede. 1755 skriver Cronholm dog, at der var 6 kobbersmede. Deres første oldermand var, iflg. Swahn, Nicklas Bodecker.

Stora Torget ca.1780

Ifølge privilegierne måtte ingen anden havn i Blekinge end Karlskrona og Karlshamn drive udenlands-handel eller -besejling, og borgerskabet i den nærmest beliggende by Ronneby skulde inden udgangen af 1682 transportere deres hus og hjem til Karlskrona. Ronnebys borgere protesterede og blev endda hjemsøgt af en ildsvåde, som i december 1680 lagde det meste af byen øde. De søgte at forhandle videre, men da kongen i juli 1681 erfarede, at flytningen endnu ikke var påbegyndt og at Ronneby var ved at blive genopført, befalede han, at flytningen straks skulde indledes. Men i 1685 var kun en mindre del af borgerne flyttet, og i 1686 blev da med magt alle vinduer og døre i Ronnebys huse fjernet, nummereret og opmagasineret. Først da

Karl 11.

Landbrogatan og byporten

måtte borgerne give sig, og Kristi Himmelfartsdag 1787 ringede Ronnebys kirkeklokker for sidste gang, indtil byen 20 år senere opnåede status som "köping" under Karlskrona. Hvor drabeligt dette forløb kan synes, står det dog i vældig kontrast med, hvad der skete byen i 1564, da danskerne havde modstået svenske forsøg på erobring, hvorpå de svenske hærgede og afbrændte byen, som blev lagt i ruiner. Til sidst brød soldaterne ind i kirken, som er fra 1100-tallet, og dræbte alle, som havde søgt tilflugt dér. Man kan endnu se den gamle egetræs dør, som er mærket af økse- og hellebardhug og brandskader, og man siger, at den dag farvedes Ronnebyåen rød af blod.

I løbet af de første 20 år blev Karlskrona forbavsende hurtigt udbygget, med omfattende befæstninger, orlogsværft og flådens anlæg, og i 1710 var der mangel på byggegrunde, skønt 1400 allerede var bebygget. De omliggende skove blev raseret i vid omkreds, da husene mest blev bygget af tømmer. Kun få velhavende kunde opføre stenhuse.

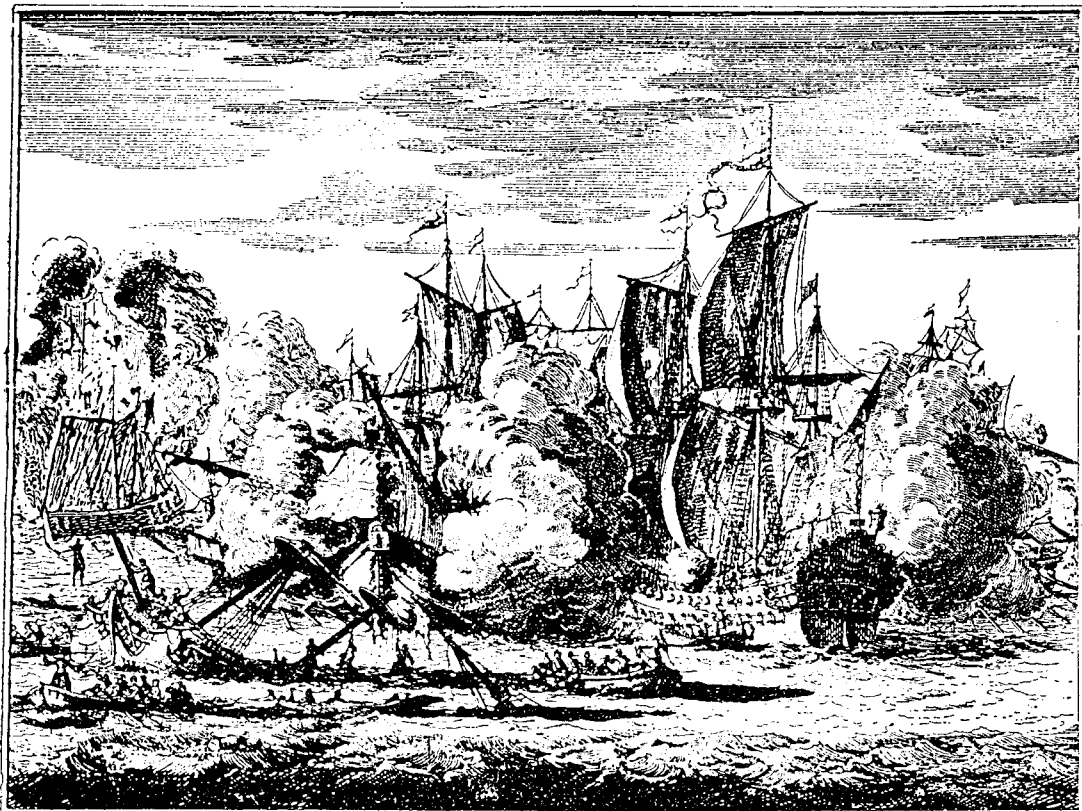
Karl 12.

I 1697 døde Karl 11. og efterfulgtes af den unge Karl 12. I 1700 angreb Polen Riga, som da hørte under Sverige, og i de følgende år var Sverige i krig med Rusland og Polen og led 1709 nederlag ved Poltava. Sverige blev samme år angrebet af Danmark, som dog snart måtte trække sine tropper tilbage. Men en værre fare truede: den asiatiske byldepest, som nåede Karlskrona i oktober 1710 og varede hele næste år. Cirka halvdelen af byens indbyggere døde; blandt de midler, som anbefaledes mod pesten, var tobaksrygning, ikke at gå ædru ud om morgenen eller at drikke nogle skefulde af frisk komøg blandet med eddike. Pestsmittede huse mærkedes med et hvidt kors, og der oprettedes tre pestkirkegårde uden for byen, men befolkningen fulgte aldeles ikke de påbudte forholdsregler.

Efter krige og pest fulgte svær dyrtid i mange år, og endda hungersnød i 1719. Der skete også en frygtelig ulykke d.16'november 1717, da et orlogsskib, under omladning af ammunitionen, af ukendte årsager eksploderede i Karls-

Ligbærere fjerner pestens ofre

Søslag i Dynekilen 8' juli 1716

kronas havn, hvorved over halvdelen af den 281 mand store besætning og en del af deres pårørende omkom. 30. november 1718 døde Karl 12. under belejringen af Frederikssten. Landet var da yderst forarmet efter de mange krige, men i 1721 blev der endelig sluttet fred med landets fjender – det var slutningen på Sveriges østersøvælde; de baltiske lande og dele af Finland måtte afstås til Rusland, og nogle nordtyske besiddelser var tabt. 1741 erklærede Sverige påny Rusland krig, men måtte 1743 afstå endnu mere af Finland. 1757–62 var Sverige igen i krig, nu med Preussen, men beholdt endnu det svenske Pommern.

Karlskrona har under alle disse krige rundt om Østersøen været centrum for flådeoperationer, og på værftet blev der drevet hektisk aktivitet. Det gav muligheder for de mange håndværkere, handelsmænd og andre, som slog sig ned i byen. Håndværkerne var fra gammel tid, som i de øvrige europæiske lande, organiseret i laug eller "skrå" på svensk. Medlemmerne var håndværksmestre inden for de forskellige erhverv, som derigennem beskyttede deres næringsvej, sørgede for en professionel uddannelse gennem en læretid, sædvanligvis på 4 år, og for svende- eller "gesäll"-prøver for de unge, samt hjalp hinanden ved sygdom eller død. I tidens løb var der udviklet en mængde laugsregler, traditioner og ceremonier under påvirkning især fra Tyskland, idet de nyuddannede svende ofte tog på farten udenlands, travede Europa rundt og fandt arbejde, hvor de kom frem. Svendene havde også deres laug, som dog kontrolleredes af mestrene. Der oprettedes herberger for de omrejsende i de større byer. Når en mester døde, var det almindeligt, at enken, for at virksomheden kunde fortsætte, giftede sig hurtigt igen, ofte med en af sine svende.

Sejlmagerværksted

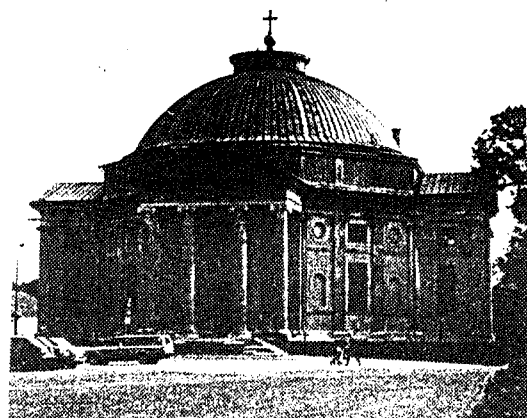
I Karlskrona fandtes allerede omkring år 1700 en halv snes laug, nemlig for skomagere, skrædere, bagere, guldsmede, snedkere, slagtere, smede, bødkere og hattemagere. Intet laug kunde imidlertid dannes, før der i en by fandtes 3 mestre. Indtil da kunde mestrene fra forskellige byer slutte sig sammen, eller de kunde tilhøre et laug i Stockholm. Derfor hørte kobbersmedene i begyndelsen under Stockholm, og de dannede først senere et selvstændigt laug i Karlskrona, hvor Nicolaus Bodecker er nævnt som den første oldermænd i 1756.

Oldermændene og deres bisiddere blev udnævnt af magistraten efter forslag fra laugsbrødrene, og efter udnævnelsen skulde de aflægge ed for borgmester og råd. Mestrene husede og bospiste alle deres lærlinge og svende og øvede streng justits blandt dem, men svendene kunde også ved henvendelse til laugets opnå oprejsning for uretfærdig behandling.

For at udøve sit erhverv i en by skulde en mester godkendes af laugets og magistratens og derefter aflægge sin borgerskabsed, hvorpå han blev indskrevet i byens borgerskabsprotokol, hvori noteredes hans betaling derfor og navnene på hans "löftesmän", som derved borgede for hans vandel. Og han havde derpå i tilfælde af krig pligt til at deltage i byens forsvar.

KIRKEBYGGERIET

Arbejdet med at opføre kirker for byens tre menigheder begyndte allerede omkring 1680. Byens indbyggere vilde få en kirke bekostet af Kronen; den del af befolkningen, som var af tysk oprindelse, fik tilladelse til at opføre egen kirke; og flådens og orlogsværftets personale skulde have

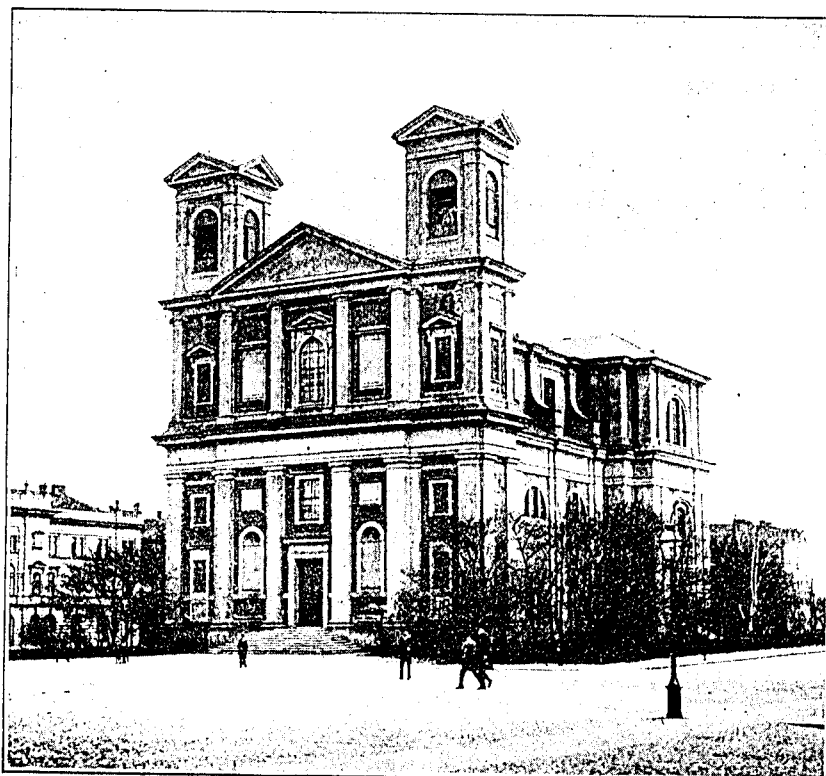

Den tyske "Trefaldighetskyrkan" før branden - og i 1983

deres egen kirke. For den sidste sørgede Kronen ved at hjembringe tømmer fra Riga på orlogsfartøjer. For "Stads-kyrkan" bevilgedes 1683 en kollekt over hele riget, og 1785 kunde disse to første såkaldte provisoriske trækirker indvies. Admiralitetskirken bruges dog endnu, og Stadskyrkan benyttedes i 60 år, før der blev råd til andet.

Den tyske menighed fik overdraget en grund ved Stortorget i 1690 og fik foreløbige lokaler til kirke og skole i et privathus. 1697 blev grundstenen lagt til kirken, som fik navnet "Trefaldighetskyrkan", og der arbejdedes et par år på den, indtil midlerne slap op. Der blev samlet ind, mest i Tyskland, og 18/3 1703 blev der tegnet kontrakt om en foreløbig afslutning af byggeriet, fulgt af ny kontrakt om en kuppelkonstruktion af træ dækket med sejldug. Kirken blev tegnet af den berømte arkitekt Nicodemus Tessin d. yngre, som også byggede det nuværende Stockholms slot, og var inspireret af den italienske Renaissance. Som forbillede havde den tvillingkirkerne ved Piazza del Popolo i Rom. Det var en udvendig 8-kantet og indvendig cirkelformet centralbygning med fire fremspringende blokke og en høj kobberdækket kuppel med en kvist i hvert fag; kuppelen var kronet af en lanternin, som prydedes af en kongekrone i kobber med ægte forgyldning, fremstillet af dukater fra admiralitetsstabens "ærværdige frøkner og jomfruer".

27/6 1709 blev kirken indviet. Den havde endnu ikke fået sin kuppel, men kun sejldugstaget, og den indre udsmykning manglede. Man samlede midler til fortsættelsen, og i 1713 købte menigheden kobber til taget, men ikke førend der i 1727 blev opnået kongelig tilladelse til at afholde et landsdækkende lotteri kom der gang i arbejdet. Tagdækningen blev så fuldendt omkring 1750, men et tiår derefter mindskedes

Stadsförsamlingens "Fredrikskyrkan"

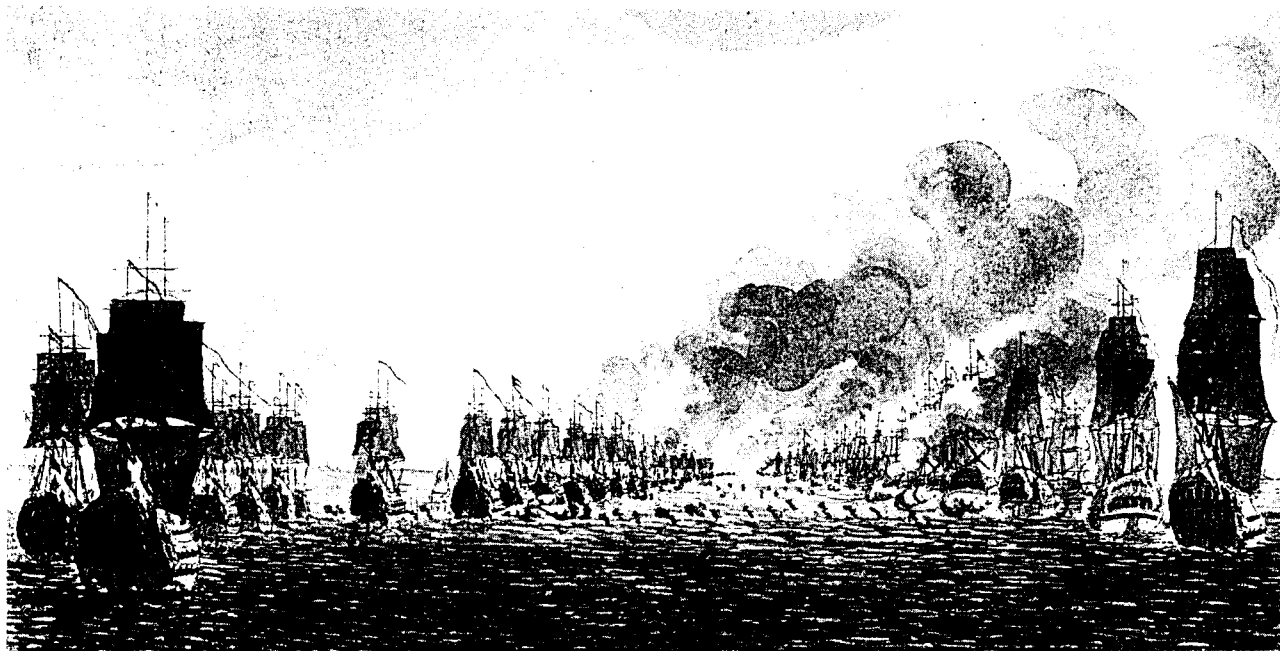
antallet af tyskere så meget, at menigheden vanskeligt kunde klare sig, og fra 1774 blev der også holdt svenske gudstjenester i kirken. Efter byens storbrand i 1790 blev der opført en ny og lavere kuppel, som til forskel fra den oprindelige har et indvendigt kuppelloft, og kirken blev påny indviet 12/12 1802.

Først efter Karl 12:s død genoptog man planerne om den definitive Stadskyrka, og i 1720 nedlagdes grundstenen til kirken, hvortil tegningerne var godkendt af Tessin. Den fik navnet "Fredrikskyrkan" og blev indviet under overværelse af kronprinsen Adolf Fredrik og hans fremtidige gemalinde Lovisa Ulrika, som netop var overført fra Tyskland af en deling svenske orlogsfartøjer. Der gik endnu en snes år, før kirken blev helt færdig. Det vides ikke, hvor meget Tessin i sine tegninger har taget hensyn til det forslag, man havde forelagt ham, og som var udarbejdet af en løjtnant Arvidsson.

Den foreløbige admiralitetskirke fik, som nævnt, aldrig sin afløser. Ganske vist blev grundstenen lagt 1760 og murene blev opført i 10 meters højde, men så gik arbejdet istå, og midt i 1800-tallet blev de resterende ruiner nedrevet.

KARLSKRONAS BRAND

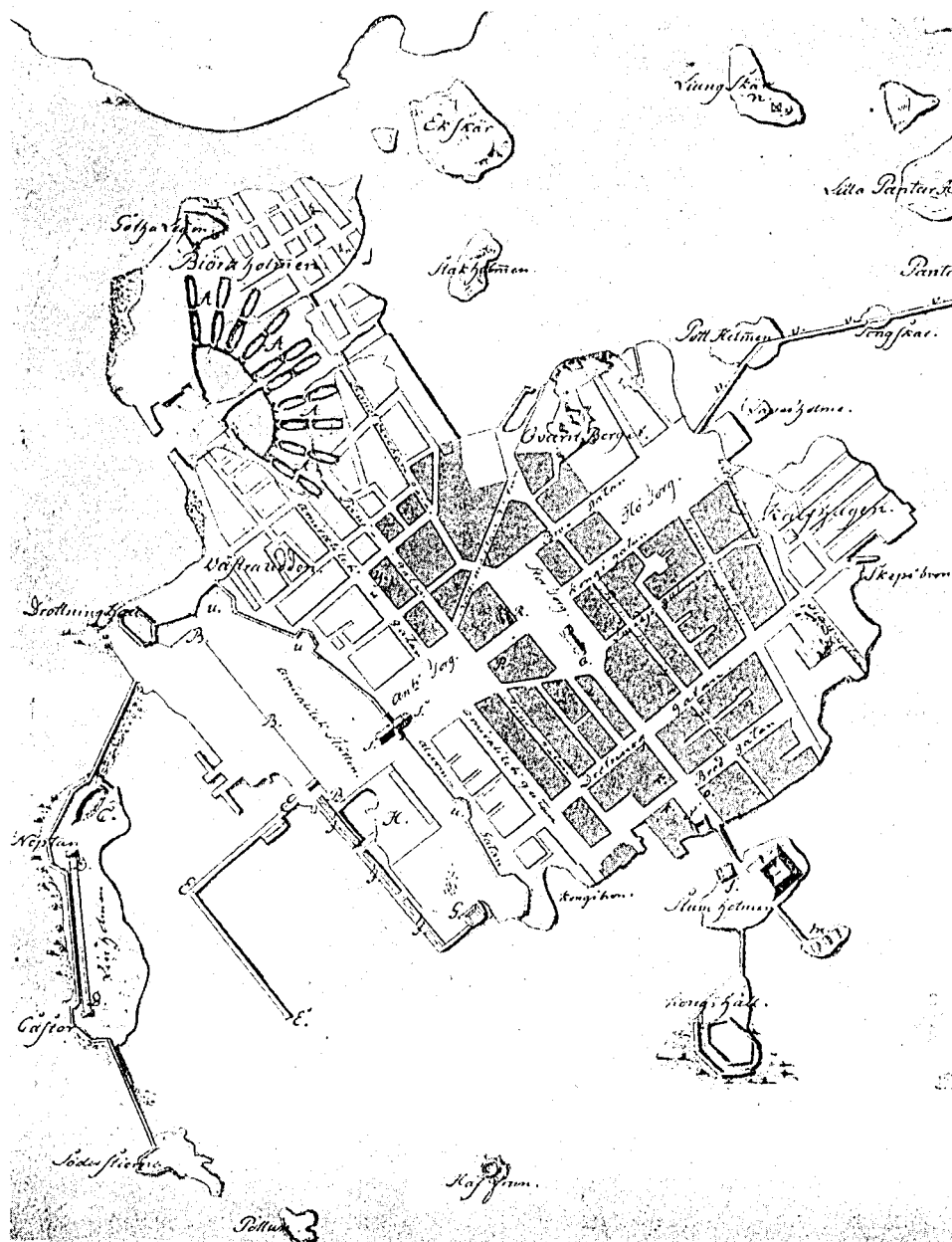
Valborgsaften d.30/4 1790, under Gustaf 3.'s krig mod Rusland, var den stolte svenske flåde stået ud fra den velbeskyttede flådehavn for at indlede årets tredie kampagne. Flåden var da mægtigere end nogensinde, med over 300 fartøjer, hvoraf 21 linieskibe, og der var 40.000 mand under våben. En betydelig del af byens mandlige befolkning havde atter måttet forlade hjem og familie, og deres pårørende måtte påny leve i uvished om mændenes skæbne. Forsommeren havde været tør og blæsende.

Den svenske flåde 1789

I bryggerset hos en oberstløjtnant i V. Amiralitetsgatan 70 var en tjenestepige d. 17. juni om eftermiddagen ifærd med at stryge tøj, da man udefra pludseligt så røg trænge ud gennem taget, nær skorstenen. Den voksne søn i huset søgte at slukke ilden, som var opstået i nogle høvlspåner på loftet, og pigen hentede nogle spande vand fra en brønd i nærheden, men det hjalp ikke. Snart kom byens og flådens brandmandskab tilstede med deres redskaber, men de kunde heller ikke begrænse ilden. Hele gården stod hurtigt i lys lue, hvorefter ilden i forfærdende fart spredte sig med vinden mod nord og øst. Den blev yderligere næret af en del krudtfjerdinger, som trods forbudet fandtes hist og her i husene.

Næsten hele den del af byen, som lå nord for Amiralitetsgatan, altså den største og bedste del af byen, var efter få timer prisløst givet til ilden. Beboerne, mest kvinder og børn, flygtede hvorhen de kunde, enten i stor trængsel ad landbroerne til fastlandet eller til Björkholmen med skibsværftet, som ligger vest for byen. Først næste formiddag var ilden begrænset, da vinden var stilnet af og den tilstrømmende almue fra omegnen havde hjulpet med slukningsarbejdet.

Karlskrona efter branden 1790

Kortet herover viser med skygning de brandhærgede områder. Kun få huse i disse karréer undgik ødelæggelse, og blandt de offentlige bygninger var Stadskyrkan meget skadet og den tyske kirke og dens klokkestabel aldeles nedbrændt, så

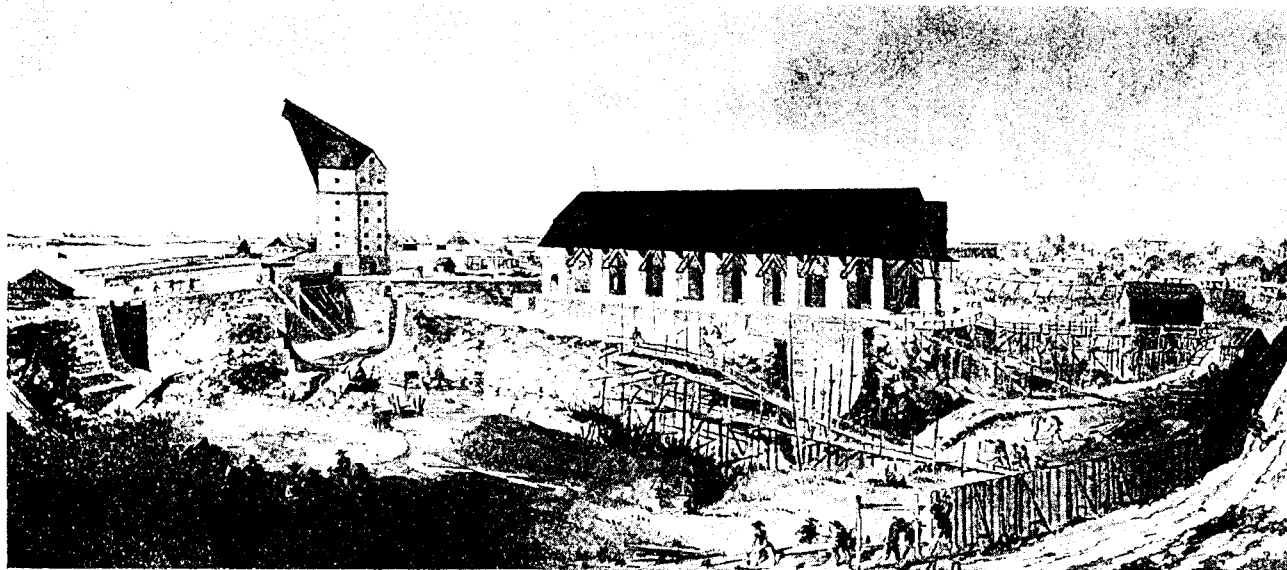
kun murene stod tilbage. Ligeså ødelagdes rådhuset, flere admiralitetsbygninger, to sygehuse, to præstegårde, to skoler, fængslet, kadetskolen med dens bibliotek, observatoriet, apoteket osv. Ialt 17 offentlige bygninger og 396 gårde. Over 3.000 blev husvilde. Stadsforsamlingens arkiv og kirkebøger var tabt, men det var lykkedes den tyske kirke at redde sine bøger, som derfor er blandt de vigtigste kilder til forskning i perioden før branden.

27' juni indsendte magistraten en beretning om katastrofen til kongen og bad om hjælp, ligeså udsendte den gennem aviserne appeller om støtte til de husvilde og nødlidende, og det lykkedes da i de følgende år for byen igen at rejse sig af asken.

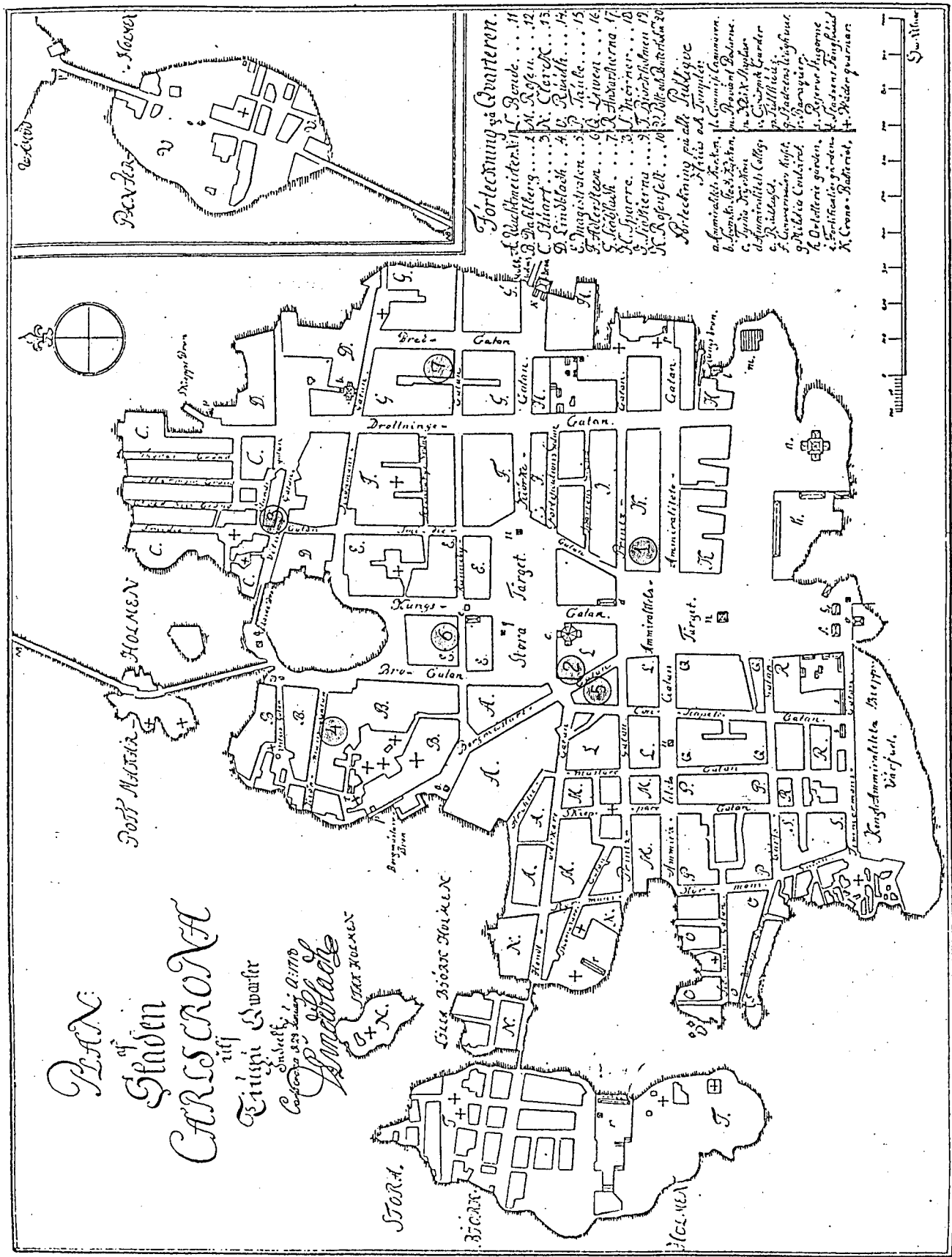
SLÆGTENS HERKOMST

Blandt de håndværkere, som strømmede til for at udnytte mulighederne ved anlægget af Karlskrona by og havn, var den unge **kobbersmed** Adam Friederich Bodecker. Slægtsnavnet, der stavedes på mange måder og oprindeligt udgik fra betegnelsen "Bødker", er at finde flere steder langs Østersøens kyster og i Nordtyskland. Således skal der i Lübeck findes et portræt af en borgmester af navnet, og fra Riga kendes en rådsherre Johann Bodecker (1507-1627), ligesom der findes en "Bodeckers Chronik, Livländisher und Rigascher Ereignisse 1593-1638" (Udg. Riga 1890). En billedhugger Bernt Bodecker fra Lübeck var i 1590 Stadt-Baumeister i Riga, hvor han døde i 1618. Et svensk seddelarkiv nævner en boopgørelse for handelsmand Philip Bodecker og hans hustru Anna Weijlandt med sønnen Johan Philipson Bodecker, 4 år gl. Det kan endelig bemærkes, at i en nekrolog for Alexander Bodecker i 1924 omtales, at han nedstammer fra en Huguenot-familie.

Om Adams herkomst er der hidtil intet fundet, men der er en vis sandsynlighed for, at Adam har været af 2' eller senere generation af tyske indvandrere i Sverige. Der er nemlig af Frigell registreret en gravsten (i Kalmar?) for mølleren

Skibsværftets nye dok og "Vasaskjulet"
Dokken kostede over 9 tønder guld og 20 års arbejde

Karlskrona 1718
 Numrene viser omtrentligt hvor omtalte personer boede

- 1. Adam senior 1719
- 2. Johan Henrik 1764
- 3. Adam junior 1768
- 4. Nicolaus 1777
- 5. Emerentia 1805
- 6. Nils 1815
- 7. Daniel Zerl

R. 1800. C. 1718.

Richard Bodecker, som aflagde borgered 7/2 1649 og døde 24/1 1666. Hans 2' hustru var Ursula Hansdatter, død(?) 6/8 1679. Han havde to døtre (halvsøstre) Elisabet, død 15/11 1665, og Ursula, død før 1679, samt en søn Martin død 2/7 1662. Kalmar synes også at have været et midtpunkt for slægtens færden i 1700-tallet, som det vil fremgå af den videre tekst. Det kan endvidere nævnes, at i 1699 var en Meister Andreas Bötger dåbsvidne i den tyske kirke, og samme sted var i 1706 Glassmeister Nicolaus Böttger dåbsvidne for sin svigersøn Hinne- rich Sachs' datter. Måneden derefter var samme Nicolaus' navn stavet Bodger.

ADAM FRIEDERICH BODECKER (død 1735)

Det hidtil ældste fundne vidnesbyrd om Adam er en ansøgning om rejsepas, fundet i et laugsarkiv i Stockholm, med følgende tekst:

Bodecker En.
 Såsom Koparslagar M: Adam Fredrick Bodecker
 har haas mig En Tyd arbetttatt för Gesell och Nu
 undher Tidhen blifvitt Mästare och Nu Täncker sig i
 Härrans Naufn att Resa Till Carlskrona och blifva där
 (?) och iag på honom intet Annatt
 Wett än Alt gott, så här min Tiänstl. begäran att hann
 måtte Ett Resepas för undt blifva, Stockholm
 d. 4 May A^o 1710.
 David Bettke Junior

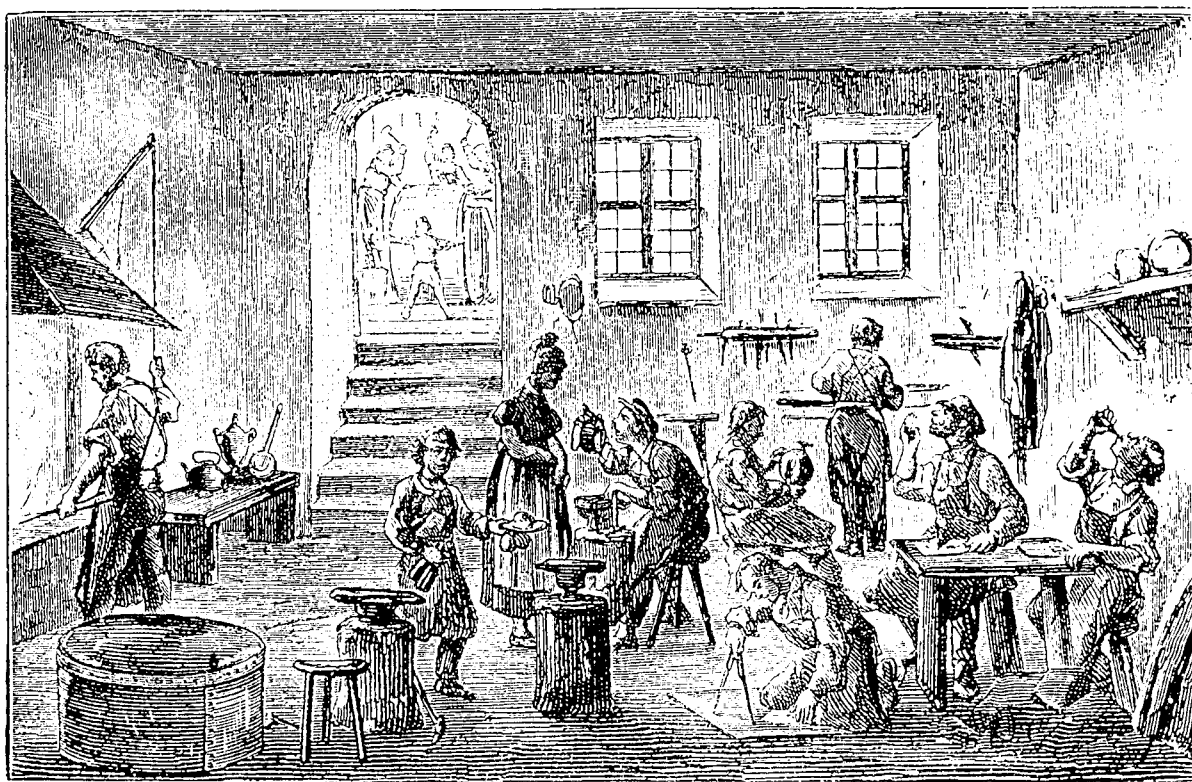
Såsom Koparslagar M: (dvs. Mester) Adam Fredrick Bodecker har haas mig En Tyd arbetttatt för Gesell och Nu undher Tidhen blifvitt Mästare och Nu Täncker sig i Härrans Naufn att Resa Till Carlskrona och blifva där (?) och iag på honom intet Annatt Wett än Alt gott, så här min Tiänstl. begäran att hann måtte Ett Resepas för undt blifva, Stockholm d. 4 May A^o 1710.
 David Bettke Junior.

I laugets ind- og udskrivningsbog 1705-60 findes kun et par indførsler om Adam - han har sikkert været lærling før denne periode, når han var mester i 1710, så han må være født før 1690. 21' juni 1712 har Adam gennem Mester Bettke ladet en lærling indskrive. 10' juni 1732 meddeler oldermand Christian Adolph, at ingen penge er modtaget fra Adam Fred: Bötker. 11' oktober 1735 blev Adam Fredrich Bodcker udskrevet og et beløb betalt.

Kalmars kirkebøger og mandtal nævner en del gange i perioden 1732-45 kopparslagar mäster Niclas Betke (Bedke).

Adam oprettede sin virksomhed i nærheden af værftet i Karlskrona, hvor han muligvis har haft en del af sit arbejde. I 1719 boede han i kvarteret "Rosenfeldt" omkring Admiraltetsgaden. Men han sigtede efter en større opgave.

I 1714 indgik den tyske menighed kontrakt med Adam Bodecker om at dække kirkens tag og kuppel med kobber. Hans tyske baggrund har nok hjulpet ham godt på vej dertil. Om han tilhørte menigheden vides ikke, han blev fx. ikke gift dér, men fik døbt en lang række børn i kirken. Dog tyder en del på, at hans seneste døtre blev døbt i Stadsförsamlingen.

Dansk kobbersmedie omkr.1850

Der gik lang tid, før der kom gang i arbejdet. Endelig fik menigheden kongelig tilladelse til at afholde et lotteri til fordel for byggeriet. Dets første trækning skete i 1727, og i samme år anlagde Adam Bodecker en kobbermølle kaldet Alnaryd i Tving sogn, ca.25 km nord for Karlskrona. Den blev i samme år privilegeret. Efter hans død blev den i 1742 solgt til brukspatron Hendric Törner Plank.

Iflg. værket "Sveriges Kyrkor" blev tagdækningen først fuldført omkring 1750, så Adam nåede ikke at se sit værk fuldent, men arbejdet er efter al sandsynlighed blevet udført af sønnerne, som sammen med moderen fortsatte forretningen. Det sidste fremgår af Medelstad härads dombok, som d.7' februar 1752 angiver, at kobbersmedemestrene Niclas og Adam Bodecker samt deres moder Catarina fik konfiskeret 8 brännvinspannor med deres hattar", som de ulovligt havde tilført markedet på Torvet.

Mantal 1734 angiver for Alnary nr.80 "Koppar Manu Facturisten Adam Bodecker", hustru, søn Adam, en hammer smed, en Måns og en Elin. I 1739 er der enken og to sønner (den enes navn er Niclas), en karl og en pige. Senere havde enken ejendommen nr.6 i 11'kvarter nær ved kirken.

Adam blev ca.1712 gift med Anna Catharina, som var født ca. 1689, uvist hvor. De kan være blevet gift i Stadsforsamlingen, hvis kirkebøger gik til grunde ved den store brand i 1790. At disse bøger savnes komplicerer i høj grad forskningen, som må baseres på sammenstykning af oplysninger af forskellig art, og dette efterlader i mange tilfælde en del uvished.

Parret fik i hurtig rækkefølge et stort kuld børn, af hvilke 7 blev døbt i den tyske kirke, medens flere kan være blevet døbt andetsteds. Et notat i Liljas håndskrifter om, at de skulde have haft en datter Barbara født 1717, er ikke blevet bekræftet, men der kunde være "plads" til hende i rækken, imellem 1715 og 1719. I Tving er ikke fundet nogen dåb af en Bodecker. De syv kendte børn var følgende, alle født i Karlskrona:

Lovisa Catharina Bodcker	f. 6/4	1713	(Skæbne ukendt)
Johann Hinnerich Bödcker	f. 7/3	1714	
Adam Friederich Bodger	f.23/12	1714	
Nicolaus Bodecker	f.20/9	1717	
Christopher Bödecer	f.28/4	1720	(" ")
Johanna Bödecer	f.26/3	1721	(" ")
Mangnus Bodecker	f.30/12	1721	(" ")

Den stærkt varierede staveform for efternavnet er nøje kopi af indførslerne i kirkebogen, hvoraf den for Nicolaus er vist her som tidligt eksempel på den tyske grundighed og orden.

Meister Adam Friederich Bodecker; Dessenn kleines Söhnlein. Der ist zur Welt gebohren denn 20 September Des Abends so ümb 7 Uhr! Und Er hatt die Heil: Tauffe

Nicolaus Bodecker

Nicolaus' dåbsnotits i kirkebogen

Teksten er tydet således:

Meister Adam Friederich Bödecker; Dessenn kleines Söhnlein. Der ist zur Welt gebohren denn 20 September Des Abends so ümb 7 Uhr! Und Er hatt die Heil: Tauffe

bekommen, Den 21 dito: des Nachmittages so ümb 2 Uhr in unser Teütschen Heiligen Dreyfaltigkeits Kirchen, allewo Ihn der Nahme ist beigeleget wordenn, Nicolaus. Dessen Gevattern sindt gewesen der Hr: Capithein Runquvist, und Hr: Ahrendt Hinnerich Kruse! noch von(?) Frauws Per-
sohnen Meister Pär Jantzen sein Frauw, und die Jungfer Barbara G(?)oldrichs

Som nævnt kan der have været flere børn, og under studiet af Bodeckerne i Kalmar er fremkommet to kvinder, som næsten kun kan have været børn af Adam og hustru, nemlig:

Anna Catharina Bodecker f. ca. 1724

Maria Bodecker f. ca. Dec.1729

Adam døde i Tving d.12' august 1735 og blev begravet i Ronneby, som det var sædvane for en værdig borger af Karlskrona i byens første tid. Anna Catharina levede som aktiv borgerinde i Karlskrona til sin død der i den første uge af 1764.

JOHANN HINNERICH BODECKER (1714-86)

Adams ældste søn valgte, eller blev af faderen drevet til, det lidt finere erhverv som "Tenngjutare" eller **Kandestøber** på dansk. Han var født 1714 (eller 1725 iflg. begravelsesprotokollen) og blev borger i Karlskrona 1757, og i 1764 arvede han Borgmästaregatan 8 efter sin moder. Ikke før d. 31/12 1763 blev han gift med den unge Anna Catharina Matilde Zerl, f. ca. 1743, som var datter af mässingslagare Israel Zerl (ca.1710-1795, borger 1746) og hustru Emerentia Nordström. De boede 1768 i 7'kv. nr.3, i nærheden af den nedenævnte Bergdahlske gård; 8/1 1791 holdt de guldbryllup. Bodecker fik i hvert fald 6 børn i årene 1765-76, men de 4 døde som små. Nr. 2 og 3 var:

Emerentia Catharina Matilda, f. ca.1766, som i 1815 boede tilleje nær den tyske kirke og var ugift

Johan Fredrick, f. ca 1767 (se nedenfor)

1778 anmeldte Israel Zerl for rådhusretten, at hans svigersøn i et par år havde været "besvärad av melankoli och svagsinnighet", hvorfor han var bekymret for sin datters skæbne. Retten bestemte dog, at Bodecker ikke skulde umyndiggøres, og hustruen frasagde sig så alt ansvar, om de skulde fortsætte. Sagen gik til en kurator, som udtalte, at eftersom de råd, der var givet ægtefællerne, ikke havde givet resultat p.g.a. "deras oenighet och förkalkade kärlek och vänskap för varandra" ...etc. (afskrift stoppet her, af tidsnød).

Kandestøberverksted

1782 døde Anna Catharina af tuberkulose. I 1779 var Bodecker rejst til Kalmar med sønnen og havde anbragt ham der i en skole. 8/4 1785 blev han gift 2' gang med den 50-årige Sara Beata Bergström, men allerede 15/9 1786 døde han af alderdomssvaghed, 61 år gl. iflg. kirkebogen. Da han efter dåbsprotokollen skulde have været 72 år ved sin død, er det muligt, at den Johan Henrik, som blev født 1714, er død som barn, og en søn født i 1724 kan så have fået samme navn. Det er vel også sandsynligt, at de ældste sønner er gået ind i faderens profession, og den yngre har fået muligheden som kandestøber.

Johan Henrik blev, ligesom faderen og to af de små sønner, begravet i Ronneby. Boopgørelsen af 19/9 1786 udviser 275 Rd. plus ejendommen nr.9 i 7' kv. i Ronnebygatan af værdi 224 Rd., som tilhørte enken. Hun døde 1795 og efterlod kun de to stedbørn.

Sønnen Johan Fredrick Bodecker, f. 1767, var i 1791 handelsbogholder i Norrköping og i 1795 bogholder i Stockholm. Han var sikkert den klædefabrikant J.F. Bodecker, som 13/4 1800 blev viet i Stockholm til enken H.S. K....(?) f. Trebien. Det vides, at hans hustru Sophie var født 6/11 1767. De fik 3 børn:

To sønner var handelsmænd, Frederick Adolf i Stockholm og Johan Wilhelm i Finland

Datteren Fredrica Sophia blev 1820 gift med provinciallægen E.M. Waldemström i Luleå og fik 7 børn i årene 1821-33. Deres efterslægt tæller mange akademikere og embedsmænd og optager 3 sider i Svenska Släkt-Kalendern 1936 s.859. Hun døde før 1835.

Johan Fredrick kom tilbage til Karlskrona, hvor han blev kontorskriver ved Admiralitets-Sygehuset og døde 24/11 1835 efter mange års sygdom, passet af venner. Boopgørelsen af 4(??)/1 1836 angiver inventar 220 Rd, beholdning 63 Rd.

ADAM FRIEDERICH BODECKER jun. (1714-82)

Den unge Adam var født 1714 (9¹/₂ måned efter broderen!) og kom muligvis i lære som **kobbersmed** i Kalmar, hvor kobbersmeden Niclas Bedke i 1735 havde en svend ved navn Adam. Ved faderens død dette år er han sikkert flyttet hjem til moderen i Tving.

Adam jun. drev nu sammen med sin broder Nicolaus og moderen virksomheden, som har givet ham nok at se til, i hvert fald blev han ikke før d. 17/1 1759 gift i Stadsförsamlingen med Helena Kloo eller Klot, f. ca. 1723, som kan have været den Helena, som fødtes 25/11 1721 i Karlshamn, datter af handelsmand Iwar Kloo og hustru Catharina Graan.

I det gamle Karlskronas nordligste kvarter "Stuart" lå endnu i 1933 på nr.26 i Östra Vitusgatan den såkaldte "Bergdahlska gården", som af S.-ö. Swahn er kaldt den mest interessante, men som nu er nedrevet. Den var i 1700-tallets begyndelse bygget af mølleren Staffan Acker, som ejede den ovenfor liggende vindmølle. I 1762 blev Adam Bodecker ejer af gården og drev sin virksomhed derfra. Han var 14/11 1752 blevet optaget i borgermatriklen.

Mandtallet for 1766 opgiver for Stuarts kvarter nr.71 og 72, ö. Vitusgatan 26: Kopparslagaren Mäster Adam Bodecker,

hustru, en læredreng samt lejerne, en kaptajnløjtnant og to marinesoldater, en tolder, en skrædermester og en gammel enke. 1768 boede dér Bodecker, hustru og læredrengen Syrach samt en afskediget kaptajn og en løjtnant. I byen fandtes da kun de tre Bodecker: Johan Henrik, Adam og Nicolaus.

I Rådhusrättens dombok er indført et fælles testamente for Bodecker og hustru, undertegnet 23/2 1782. I testamentet nævnes, at de ikke har arvet noget, men selv har erhvervet al deres ejendom, og at Helena giver afkald for "alla de arfvingar, som å min sida kunde vara". Og da han ingen arvinger har, testamenterer de hele ejendommen til "vår nu varande gesäll väl skicklig Syrach Ahregren, hvilken ifrån spädare åren var i vårt hus och ... gått oss tillhanda som ett egit barn."

27/6 1782 døde Adam af "ålderdoms bräcklighet". Han blev bisat d.30' og kisten derefter ført til Ronneby kirkegård.

30/12 1783 blev Adams enke Helena Klot (Klots) viet til den langt yngre Syrach Ahlgren, og 7/5 1790 døde hun, 77 år gl. og blev begravet under den tyske menighed. I hendes booptegnelse var hendes ejendom "i fast och löst" vurderet til 630 Rd., men gælden var 735 Rd. Hendes navn var forøvrigt her stavet Klod.

26/11 1790 giftede Syrach sig med husholdersken Anna. De fik 2 dødfødte sønner i dec.1791 og dec.1792.

Bodecker-slægten kom dog igen ind i billedet: Swahn påstår fejlagtigt, at Helena Klot i 1782 (da hun var 59 år!) fik en datter Anna Catharina, men det drejer sig her om en datter af Adams nevø, kobbersmeden Nicklas, nemlig Anna Catharina Bodecker, f. 21/11 1782 i Kalmar, som 7/8 1801 blev gift i Kalmar med faderens svend Anders Bergdahl (se side 34). Anders blev i 1836 ejer af gården i Ö. Vitusgade, som derved fik betegnelsen "Den Bergdahlske".

NICOLAUS BODECKER (1716-88)

Den tredie søn, Nicolaus, blev kobbersmed og trådte ligesom Adam jun. ind i faderens virksomhed. Det fremgår ikke, hvor han stod i lære eller hvornår han blev mester, men 24/6 1740 fik han i Karlskrona, gennem oldermand Baltzar Behn, indskrevet en lærling, og 17/11 1750 fik han, nu gennem oldermand Daniel Adolph, indskrevet en ny lærling. Han blev borger i Karlskrona 20/2 1748, og ved 1' møde i lauget 20/11 1756 var han dets oldermand.

Nicolaus blev 19/11 1751 gift i Kalmar med Anna Katharina Kiöthe, f. ca. 1730 og datter af snedkermester, oldermand David Kiöthe (1707-61) og hustru Helena Falk (1702-76). Johan David var søn af skomager, borger i Kalmar Jochim Köte, død 1720, som var sachsisk krigsfange, og Helena var datter af admiralitetsløjtnant Erik Falk.

Nicolaus og Anna Katharina fik i hvert fald 5 børn:

Maria Christina (1756-1822)

Niclas (1757-96)

Carl Friedrich f. før 1766, død 1768 af kopper

Johan David f. 1767, død efter 1829

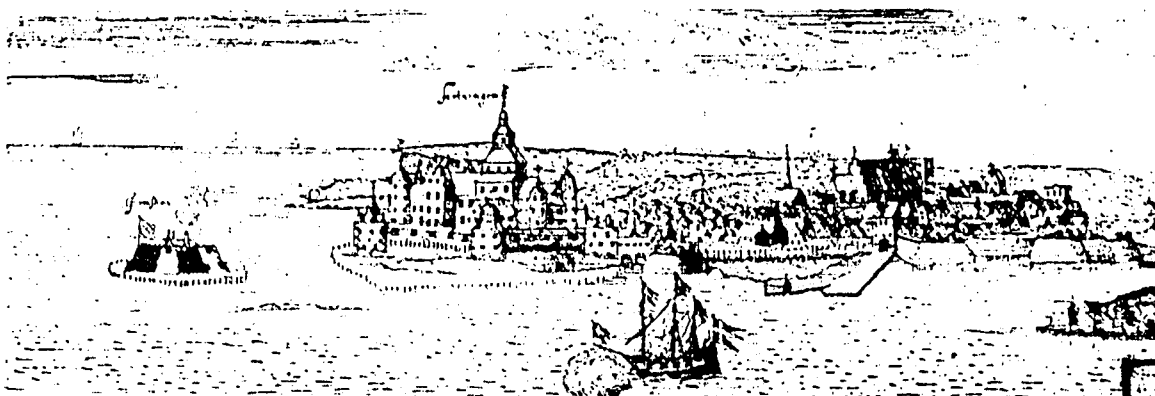
Olof Henric (1768-1820)

Ved mantallene 1766 og 68 boede de i nedennævnte ejendom med børnene Niclas, Carl Friedrich og Maria Christina, en

svend, en læredreng og en pige. (De spæde børn var ikke altid medtaget i mantallene. At de to yngste hørte til flokken fremgår af andre undersøgelser.)

6/9 1777 døde Anna Katharina af blodstyrtning. Samme år solgte Nicolaus sin ejendom i 2' kvarter nr.11, V.Köpmansgatan 5, og flyttede formodentlig da ind hos sønnen Niclas i Kalmar, hvor han døde 28/12 1788. Boopgørelsen 16/5 1789 viser, at han boede hos sønnen, som havde underholdt ham i mange år, og hans børn fulgte ham muligvis til Kalmar.

KALMAR SLOT OG BY

Kalmar slot og by fra nord ca. 1600

Kalmar er en meget gammel by, som omtales i 1154 af den arabiske geograf Idrisi. Den fik sandsynligvis sine stadsprivilegier sidst i 1200-tallet, da staden sikkert også blev omgivet af en ringmur. Dens beskyttede placering på det snævraste sted af det 130 km lange Kalmarsund mellem Øland og hovedlandet gjorde den velegnet til anlægget af det daværende Sveriges sydligste strategiske forpost, og den fik også stor betydning for handel og skibsfart. Dronning Margrethe af Danmark lod i 1397 Erik af Pommern krone i Kalmars kirke til konge i den såkaldte Kalmar-Union, der skulde forene de tre nordiske riger. Unionen fik dog ikke den store betydning og ophørte i det væsentlige et halvt århundrede senere, og i praksis ved Gustav Vasas fremkomst 1521.

Byen blev adskillige gange belejret, og i 1598 blev den erobret og plyndret af Hertug Karl. Under Kalmar-krigen 1611-13 mellem Christian 4. og Karl 9. blev byen fuldstændig ødelagt og slottet erobret af danskerne. Byen blev genopbygget på samme sted, men

Christian 4's storm på Kalmar

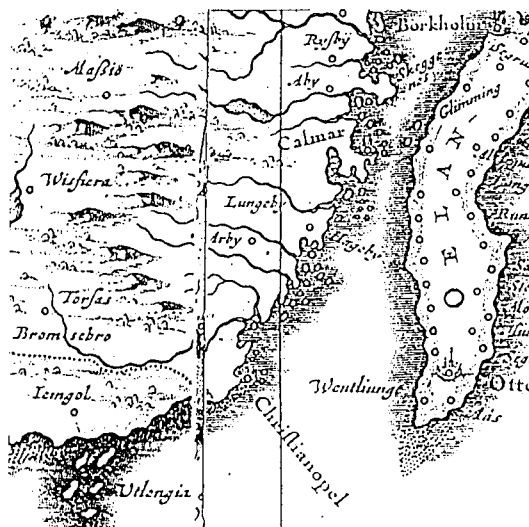
efter en stor ildsvåde i 1647 blev det besluttet at henlægge byen til dens nuværende plads på øen Kvarnholmen, hvor den blev omgivet af fæstningsværker.

Imidlertid tabte Kalmar al militær betydning efter anlæggelsen af Karlskrona sidst i 1600-tallet. Inden da var slottet genstand for en gennemgribende ombygning, hvorved fæstningsværkerne fik omtrent det udseende, de har idag, og slottet blev pragtfuldt indrettet. Men det ophørte så med at være fyrste- og landshøvdingbolig og fik lov at forfalde, og det blev endda benyttet som kornmagasin, fængsel o.a., indtil det i nyere tid blev restaureret.

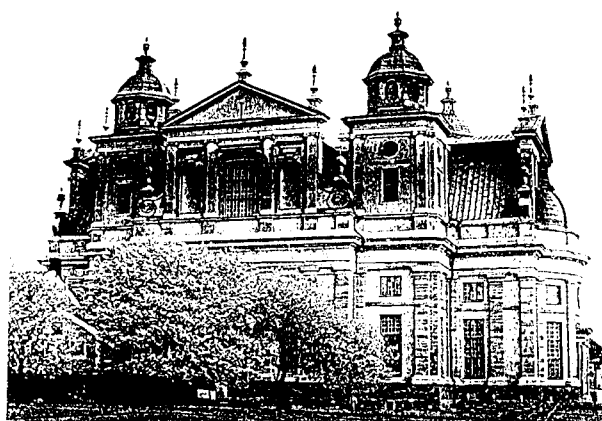
10 år efter branden var flytningen nogenlunde fuldendt. De fleste huse var af træ, nogle af dem overflyttede fra den gamle by, men bygningen af stenhuse blev opmuntret af regeringen. Byen var strengt geometrisk anlagt med retvinklede karréer og to store torve; den var omgivet af fæstningsværker, som beskyldes af havet, men som for størsteparten nu er nedlagt. Ved landsiden fandtes "Larmtorget", hvor garnisonen og borgerskabet skulde samles, når der sloges alarm. Herfra førte en smal træbro, "Storbron", over til fastlandet med "Gamla Staden".

På det centralt beliggende "Stortorget" opførtes 1660-1703 den nye domkirke, som var tegnet af Nicodemus Tessin d.æ. i barokstil, men uden den sædvanlige midterkuppel og uden tårn - landet var fattigt, og krig truede bestandig. Men kirkens indre er imponerende, udsmykket med kolossale våbenskjolde og epitafier. Her blev mange af Bodecker-slægten døbt, viet og stedt til hvile.

I 1741 besøgte Carl v. Linné Kalmar og skrev bl.a.: "Calmar stad så udefra helt prægtig ud, med slot, batterier, grave, skanser, og flere lignende fæstningsværker. Beliggenheden ved havet, den vakre kirke og nogle stenhuse gjorde den behagelig. I staden var der intet vand at få, skønt der var brønde i næsten hvert gadekryds, men alle fyldt

Kalmars omegn 1635

Kalmar domkirke og dens indre

med saltvand. Det sagdes, at kun på slottet skulde der være en brønd med fersk vand. Havet afgav luft fra stranden ind i byen af tangen, som kastes op på land. Voldene var gule, thi stenene var overtrukne med lav. Slaverne, det er fanger, som for grove forseelser er blevet dømt til at arbejde på fæstningen, så vi forleden slæbe som heste, men mod aften kl.6 blev de drevet ind i mørke huler under volden. ... Største besvær mødte os her med spisekvarter, thi efter vi i flere timer havde søgt forgæves omkring i byen, fik vi det endelig hos apotekeren, mere for bøn end for penge. ... Byens kommers sagdes at bestå i tjære, brædder, egetømmer, fliser, potaske og alun fra Lovers alunværk."

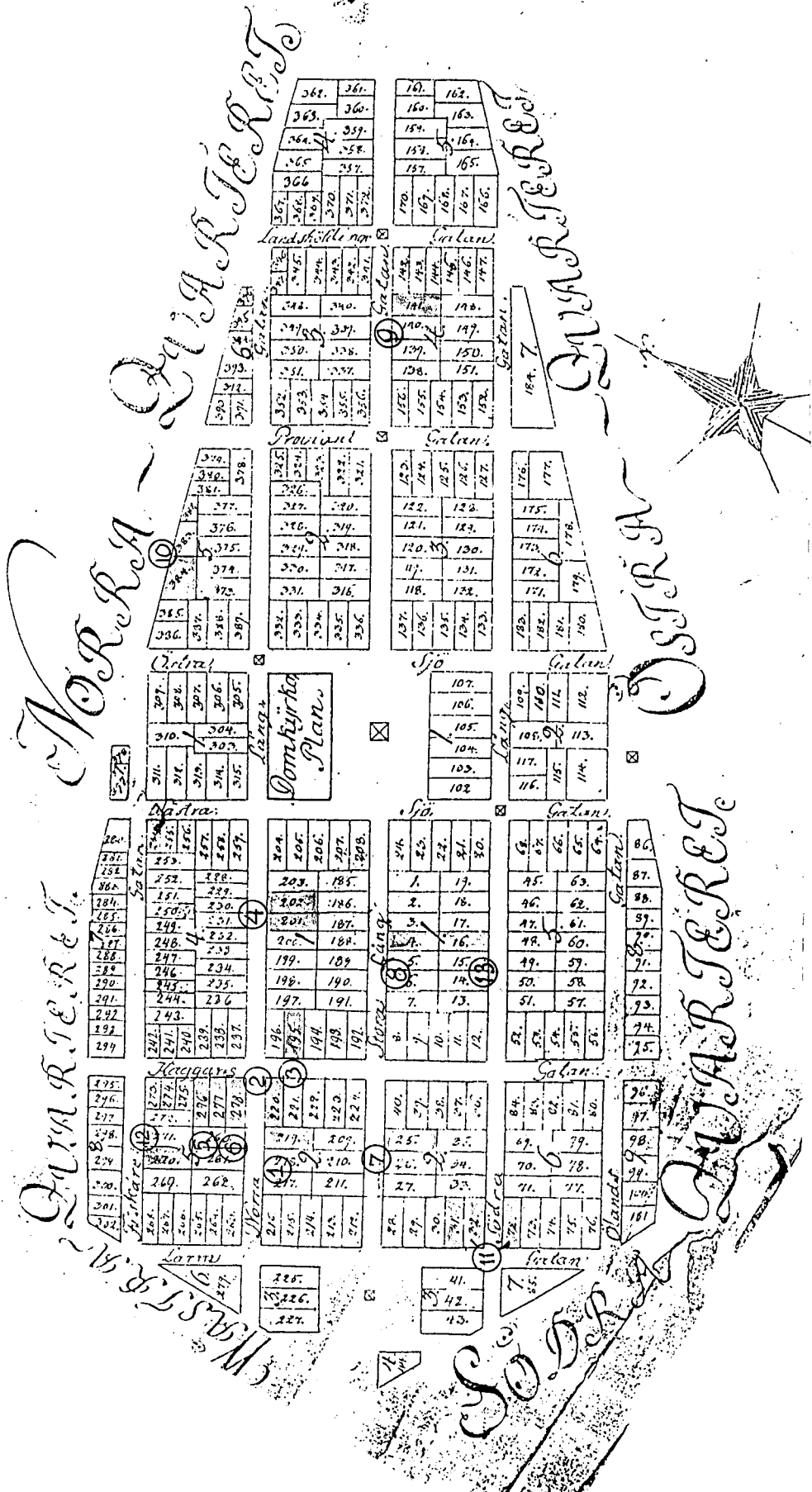

Borgerhuse på Stortorget

Småhuse i Larmgatan

Byen var opdelt i 4 Kvarterer: "Södra, Östra, Västra og Norra", og hvert af kvartererne opdelt i karréer kaldet "Rundlar", fortløbende nummereret inden for hvert kvarter ud fra Stortorget. Kvarteret "Kopparslagaren" betegnedes således "Wästra Quarteret Rundel 5". De enkelte "tomter" var ligeledes nummereret fortløbende, men i én lang serie fra 1 til 396, hvor rækkefølgen var 1 til 101 i Södra og så fremdeles over Östra, Norra og Västra. Disse numre anvendtes helt til ca. 1920, dog med ændringer, som gør lokalisering af de gamle husnumre usikker. På kortet næste side er det forsøgt at illustrere bomønstret for denne beretnings personer.

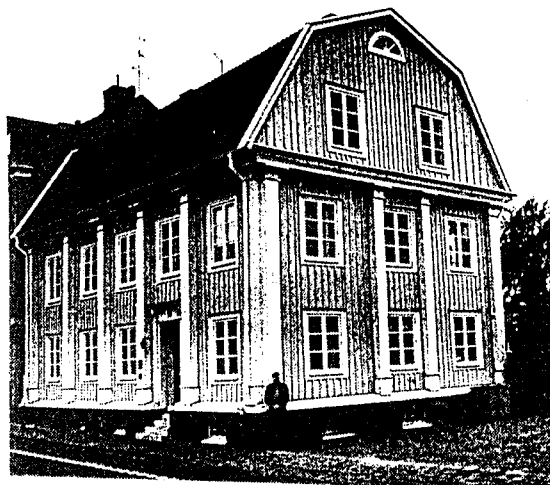

Forsøgt lokalisering af husejere ca. 1780

1. Niclas Bodecker	6. Burnick g.m. Bodecker	11. Kretsberg g.m. Bodecker
2. Kretsberg g.m. Bodecker	7. Törnberg, Niclas' svigerfar	12. Kiöte, morfar til Niclas
3. Silke g.m. Bodecker	8. Meyer, koppersl. åldermand	13. Ljungqvist, Joh. David
4. Segrelius g.m. Burnick	9. Silke g.m. Bodecker	Bodeckers mester
5. Kreuger g.m. Bodecker	10. Törnberg, Niclas' svigerfar	

Det nye Kalmar på Kvarnholmen 1763

Kalmar har haft held til at bevare en del smukke bygninger fra den ældste tid, og som eksempel kan her vises huset, som tilhørte sønnen af kobbersmed Anders Kreuger (1720-78), gift med Maria f. Bodecker. Det lå oprindeligt i Kaggansgatan, men blev omkr. 1970 som bevaringsværdigt flyttet til N. Långgatan på hjørnet af Kaggansgatan. Det nærliggende kvarter "Kopparslagaren" havde lykkeligt undgået ødelæggelse, selv under Niels Juels bombardement af byen i 1677 og ved ildsvådene i 1679, 1765 og 1800, men blev omkr. 1970 raseret for at give plads til et indkøbscenter.

Kreugers hus

ANNA CATHARINA BODECKER (ca.1724-81)

Det kan ikke med sikkerhed siges, at de to kvinder af navnet Bodecker, som optræder så mange gange i Kalmars arkiver, var døtre af A.F.Bodecker senior. Imidlertid var deres livsforløb så stærkt forbundet med Niclas' og hans søskendes, at de må formodes at have været nær beslægtet; de var gensidigt vidner ved hinandens vielser og barnedåb, og navngivningen af børnene udviser et mønster, der passer godt med hypotesen om, at de to var søskende til Nicolaus senior. I deres fødselsår, 1724 og 28, var A.F.B.'s hustru hhv. 35 og 39 år gl., og det yngste af hendes kendte børn var født i 1721, så her passer de fint i rækken.

Den tidligere omtalte Glassmeister Nicolaus Böttger havde et barnebarn i 1706 og er derfor ikke sandsynlig som fader, og derudover er der ikke fundet nogen anden Bodecker i området i det pågældende tidsrum. Derfor vil de i denne beretning konsekvent blive regnet som børn af A.F.Bodecker senior og Anna Catharina.

Anna Catharina blev gift 1' gang med en Norberg, hvoraf der fandtes en del i Kalmar. Det har muligvis været snedker-svend Sven Norberg, som døde 13/1 1761, 46 år gl. I dette ægteskab fik hun døtrene

Cecilia Maria Norberg, g. 1767 m. Olaus Mählenberg

Anna Catharina Norberg, g. 1772 m. Johan Kretsberg

I 1759 var den rige handelsmand Christian Burnicks hustru Ingeborg Elisabeth Melin død og havde efterladt 4 små børn, den ældste 6 år gl. Boopgørelsen omfattede bl.a. ejendommen N.Långgatan 206 & 207 med indmuret "Brännvinspanna" og havde den samlede værdi af 21.850 Rd. Med ham blev Anna Catharina gift 20/2 1762 og fik børnene

Ulrica Burnick f.1763, død 4 mdr.gl.

Eva Sophia Burnick f.1765, død 1 $\frac{3}{4}$ år gl.

Carl Fredric Burnick f.1766

Eva Sophia Burnick f.1770

Ved husförhör 1779 boede i V. Kvarter 5'Rundel 276 & 277 C. Burnick og hustru med børnene: Catharina Elisabeth, Christina Margaretha, Hedvig Eleonora og Johan Georg (af mandens 1' ægteskab) og Eva Sophia og Carl Fredrich (deres fælles børn) samt tjenestefolk.

30/5 1781 døde Anna Catharina 57 år gl. af gigt og efterlod de to gifte døtre (Cecilia i Karlskrona g.m. garver Olaus Mählenberg og Anna Catharina i Kalmar g.m. handelsmand Johan Kritzberg) samt de to mindreårige, hvis curator blev Abraham Urlander. Formuen var nu svundet ind til 1792 Rd, heri diverse ejendomme inkl. N.Långgatan 277 & 278.

Burnick levede endnu længe, han blev 78 år og døde 23/1 1801.

MARIA BODECKER (ca.1728-1808)

Maria må, som nævnt ovenfor, kunne regnes at have været datter af A.F.Bodecker senior. Hun var født ca. december 1728 og blev gift 1749 med **kobbersmedemester** Anders Kreuger (1718-78), som var blevet borger i Kalmar 10/11 1746. Han havde også kro og gæstgiversted og var løjtnant. Af børn havde de:

Catharina Elisabeth f.24/9 1750, død 8/4 1751

Johan Fredric f.25/5 1753

Catharina Maria f.16/6 1756, død 9/8 1757

Peter f.19/2 1758, død 9/1 1807, g.m.Ulrica Abrandt

Anders f. 26/11 1760, død 27/6 1770

Catharina Maria f.21/7 1765

Kreuger havde en god forretning, idet han ikke blot fremstillede de sædvanlige husgeråd som vandtønder, kedler og køkkentøj, men også havde leverancer til Kronen af madkar, selebeslag o.a. Han ejede dobbeltgården 275-276 i V. Kvarter og senere desuden nr. 270. Efter hans død 17/1 1778 blev boet d. 10/3 opgjort til 1293 Rd. og indeholdt bl.a.: Ejendommen 220-221 i V. Kvarter (nye huse med murede kældre), en gård uden for byen, den "Degelundska" gård nr.275, 1/2 vejr-mølle, 4 markedsboder og et indkvarteringssted. Livsarvingerne var "Kammar Skrifvaren Herr Johan Fredrich myndig", Peter og Catharina Maria.

De to brødre blev stamfædre til den dominerende Kreuger-families to grene. Petter overtog faderens virksomhed og flyttede til en finere gård i S. Kvarter, og senere til en endnu finere i Ö. Kvarter, hvor slægten byggede det såkaldte Kreugerske hus, som nu er flyttet til N. Långgatan som Kulturhus. Han blev også byens første grosserer. Og han var farfars farfar til de kendte brødre, finans- og industri-mændene Ivar og Torsten Kreuger, som huskes for Ivars sensationelle selvmord i Paris 1932, hvorefter deres verdensomspændende tændstikimperium straks brød sammen.

Ved den første Catharina Marias dåb 1756 var Johan Henrik Bodecker fadder. Den anden Catharina Maria blev 27/3 1789 gift med fänrik Zacharias Peter Montan, men døde uden arvinger 10/12 1791.

Marias enkestand blev kort. Ny boopgørelse foretoges 22/4 1779, da hun åbenbart påtænkte nyt ægteskab. Familiens ven, slotsfogden Abraham Urlander (1717-87) var gift med Christina Wigg (1711-79), som døde d.27/7. Iflg. boopgørelsen efterlod hun en gift datter af tidligere ægteskab som

parrets eneste arving. Abraham kaldtes skiftevis Proviantmester og Commissarie, og han skrev i 1776 "Calmar Slotts Inventario" over slottets 103 rum, som er bevaret i Kalmar Museum.

1/2 1780 blev den 52-årige Maria Bodecker så gift med den 63-årige Urlander, og måske har hun inspireret ham til at udnytte lidt af slottets lokaler til egen fordel: 4/9 1780 aflagde slotsfogden Urlander borgered på bryggeri-næring i Kalmar, med "löftesmän" Christian Burnick og Lars Segrelius, handelsmand, som i 1774 var blevet gift med Burnicks datter Catharina Elisabeth.

Urlander døde af lungesot d. 19/4 1787, men Maria levede til 4/5 1808, da hun var 79 år 5 mdr.gl.

NICLAS BODECKER (ca.1757-1796)

Niclas var født i Karlskrona og uden tvivl døbt i Stadsförsamlingen, hvis arkiver som nævnt gik til grunde ved storbranden i 1790. At han var søn af Nicolaus ses bl.a. af, at "Niclas Bodecker senior" i 1782 var dåbsvidne for "Niclas Bodeckers" datter. Han træffes første gang ved mantallet 1766, hvor han var Nicolaus' ældste levende søn. Derefter træffes han igen i Kalmars liste over byens håndværksmestre 1778. Han var altså allerede som ca. 20-årig blevet mester og havde året efter sin moders død etableret sig i Kalmar, hvor han i hvert fald gennem moderen havde gode forbindelser. 21/6 1780 aflagde han borgerskabsed som **kobbersmed** i Kalmar og betalte 1 Rd. 32 Sk. i "burskapspenningar". Hans "löftesmän" var Abraham Urlander, slotsfoged, og Anders Meyer, kobbersmedenes oldermann. Han stod derefter på listen over mestre, med forskellige svende, indtil sin tidlige død. I 1795 havde han dog ingen svend, og i 1796 stod hans enke som mester.

30/11 1781 blev Niclas viet i Slotsförsamlingen til Anna Lovisa Törnberg (1766-1801), som var datter af fortifikationsmurermester og oldermann Anders Törnberg (1724-1799) og hustru Anna Catharina Hells Dotter (1737-1792), som var datter af skomagermester i Kalmar Johan Hell (1700-1749) og hustru Helena Maria Herr (1711-1780). Et dåbsvidne for Anna Catharina var **kobbersmed** og borger i Kalmar Carl Häll (1693-1749), sikkert Johans broder. Anna Catharina og Anders Törnberg var blevet gift i 1761.

Niclas og Anna Lovisas børn var døbt i Stadsförsamlingen

- Anna Catharina f.1782, g.m. kobbersmed A. Bergdahl
- Anders Niclas f.1785, død samme år
- Lovisa Maria f.1786, g.m. handelsmand J. Pettersson
- Hedevig Charlotta (1789-90)
- Gustava Elisabeth (1791-98)
- Emerentia Sophia (1792-1855), g.m. I.J. Hallongren
- Johan Fredric (1793-95)
- Carl Adam f.1794, død samme år
- Adolph f.1795, død før 1800

Niclas ejede fra 1781 "överste Skyttes Gård" i Norra Långgatan, Rundel "Guldsmeden", Västra Qvarter nr.219, som efter enkens død gik over til svigersønnen Isac Jonas Hallongren, som var **kobbersmedemester** og borger. Ved hans bryllup var bruden kaldt "Wälädla Jungfru" Emerentia Sophia.

I husförhörslängd 1782-88 for dette hus nævnes Bodecker og hustru, 4 gesäller hvoriblandt Anders Bergdahl, 8 dränge og pigor og Adam Bodecker. Den sidste må sikkert være Niclas' far Nicolaus, hvis far og broder begge hed Adam, og Niclas' anden broder Johan David er tilsyneladende også blevet kaldt Adam, medens han var lærling hos garver Ljungqvist i Kalmar, endda som Johan Adam i 1779. Det bliver omtalt i kapitlet "Garveren".

1786 havde Niclas en svend Olof Hindric, i 1789 en svend Bodecker. Dette har uden tvivl drejet sig om hans broder, f. 1768. I 1790 var iøvrigt "Kopparslagar Gesällen Olaus Henric Bodecker" dåbsvidne for Niclas' datter.

Allerede som 39-årig døde Niclas 7/1 1796 af "trånsjuka" (tuberkulose). Ved boopgørelsen havde parret børnene Anna Catharina, Lovisa Maria, Gustava Elisabeth og Emerentia Sophia, og formuen var ca. 800 Rd. Forretningen måtte jo fortsættes, så Anna Lovisa giftede sig 13/1 1797 med **kobbersmed**, oldermænd Johan Bergdahl, f.ca. 1765 og borger i Kalmar 28/7 1796. Han døde imidlertid 8/4 1800 af "Bröst Feber" (lungebetændelse). Hans bo udgjorde 2600 Rd, og opgørelsen af 17/7 1801 fylder 18 sider.

Men inden hun som 34-årig blev enke for anden gang, havde hun fået børnene

Johan Eric Bergdahl f.ca. juli 1798

Niels Gustav Bergdahl f.ca. december 1799

Hun blev dog gift igen, 7/8 1801, med **kobbersmedemester** Jonas Wetterström, og fik datteren

Ebba Charlotta Wetterström

Den samme dag blev hendes 19-årige datter Anna Catharina gift i samme kirke med **kobbersmedesvenden** Anders Bergdahl, der boede hos dem, og som nok var søn eller broder til Johan. De havde to år før brylluppet fået en søn, som døde efter 1½ måned.

8/6 1808 blev Anna Lovisa enke for tredje gang og stod nu med to døtre på 23 og 19 år, to sønner på 14 og 11 år og en mindreårig datter. Men nu kunde svigersønnen overtage virksomheden og ejendommen. Hvor længe hun endnu levede er ikke konstateret.

MARIA CHRISTINA BODECKER (ca.1756-1822)

Ved mantallene i Karlskrona 1766 og 1768 havde Nicolaus børnene Niclas, Carl Friedrich og Maria Christina. Der kan ikke være nogen tvivl om, at det var den samme jomfru Maria Christina Bodecker, som d. 20/2 1784 blev gift i Kalmar med Hattemageren Carl Joachim Silke (1749-1833), i betragtning af de mange kirkebogsindførsler med gensidige vidner i familiekredsen og af hendes børns navngivning. Ved Nicolaus' flytning til Kalmar ca.1777 er hans børn sikkert flyttet med, som det ses i det følgende.

Silke var søn af **kobbersmed** David Selke i Kalmar (død før 1787) og hustru Anna Catharina Häll (1726-1787), som var datter af ovennævnte kobbersmed Carl Häll og hustru Christina Catharina Starck, død 1747. Silke var 1774 blevet gift med Maria Christina Sundberg, f.ca.1753, med hvem han i 1776 og 1778 havde fået to børn, som døde spæde, og 1/12 1781 døde hustruen uden brystarvinger. Boopgørelsens beløb var ca. 300 Rd. Silke aflagde borgered i Kalmar 9/11

1774 og var hattemagernes oldermand 1802-08. Med sin 2' hustru fik Silke børnene

Anna Catharina f. 26/10 1786

Lovisa f. 25/8 1791, død dagen efter

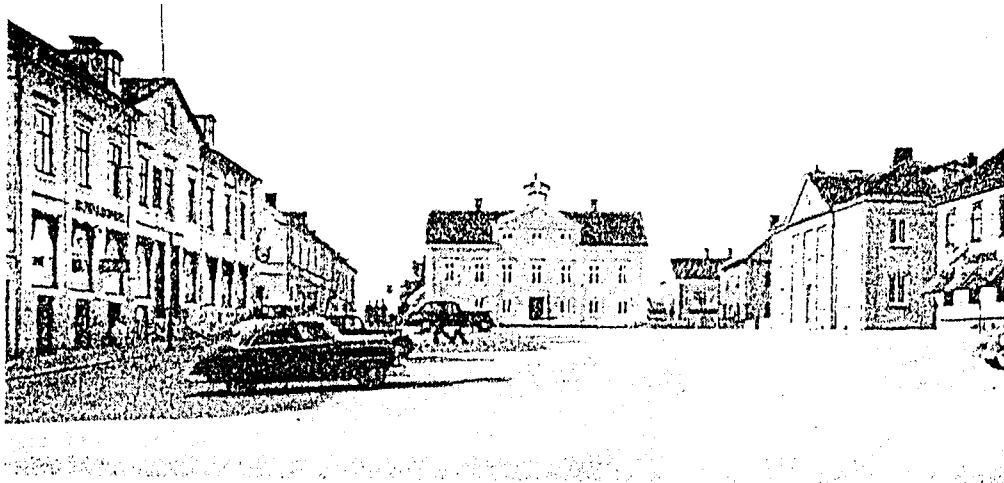
Johan David f. 23/3 1793, død 9/8 s.å.

Blandt Anna Catharinas dåbsvidner var Niclas Bodecker og jomfru Catharina Maria Kreuger, datter af Anders Kreuger og Maria Bodecker. Hun blev 8/3 1816 gift med hattemagermester Andreas Andersson, f.1774. De fik 3 børn og boede fra 1841 i V. Kvarter nr. 274, hvor hun døde 24/5 1845. Deres yngste søn Carl Wilhjelm Andersson, f. 25/7 1822, flyttede 1846 til København.

JOHAN DAVID BODECKER (1767-18??)

Nicolaus' søn Johan David var født i Karlskrona og blev garver, hans levned er beskrevet i kapitlet "Garveren". Hans yngste søn Adam Frantz blev hattemager i København, og kapitlet "Hattemageren" handler om ham.

VIMMERBY

Torvet i Vimmerby

Vimmerby i Småland, Kalmar län, har eksisteret som tings- og markedsplads siden den tidlige middelalder og er opstået i krydsningen mellem de gamle veje Kalmar - Linköping og Västervik - Jönköping. Da den således ligger ved en af de mest anvendte hærveje, har den været udsat for gentagne ødelæggelser; den blev brændt af danskerne i 1192, 1454 og 1610 og blev plyndret under den nordiske syvårskrig i 1564 og 67. Størstedelen af byen nedbrændte igen i 1683 og

1700-tals huse nær Virserum

1821. Gustav Vasa forsøgte at holde byen nede, fordi den konkurrerede med Kalmar, men i 1604 fik den ret til at holde 3 årlige markeder, senere 6, og desuden ret til at holde markeder i Virserum, Målilla, Vena og Döderhultsvik, det senere Oskarshamn. Indbyggertallet var i 1800 godt 900, i 1850 godt 1400 og efter jernbaneanlæg i 1877 var det i 1890 godt 2000. Det var i Vimmerby, at en af den gamle A.F. Bodeckers sønnesønner som kobbersmed fandt sin chance hos en kollegas enke og så sine sønner fortsætte slægten og dens traditioner.

OLOF HENRIC BODECKER (1768-1820)

Den yngste af Nicolaus' kendte sønner var født i Karlskrona 20(?) / 4 1768, iflg. husförhör 1816 Vimmerby. Begravelsesprotokollen nævner også: "Föräldrar Afl. Kopp. Sl. N.N. Bodecker och hustru i Carlscrona". I 1786 var han i lære som **kobbersmed** hos broderen Niclas i Kalmar og var svend der i 1789. Han kom til Vimmerby fra Kalmar 12/2(?) 1791 for at arbejde hos enken efter **kobbersmedemester** Anders Hultgren, som var død ca. 1789. Enken hed Maria Lund og var født 16/8 1765 i Vimmerby som datter af **kobbersmedemester** og rådmand Anders Lund (1717-82) og hans 3' hustru Maria Moberger (1739-90). Hultgren havde efterladt enken med børnene

Anna Britta f. 10/8 1786

Anders Lorens f. 1789

I samme hus som Maria, V. kvarter nr.6, boede hendes moder Maria Moberger med børnene Brita Nora f.1772, Olaus f. 1774, Anders Alexander f.1776 og Carl f.1779, samt en del svende, lærlinge og tjenestefolk.

4/12 1791 blev Olof Henric gift med enken Maria, og de fik snart en række børn:

Nils f. 10/5 1792, g.m. Catharina Kummelin

Olof f. 15/5 1794, g.m. Christina Catharina Fröberg

Johan Henrik f.28/3 1797, død af tyfus 17/5 1818

Fredric f.3/9 1799, g.m. Sophia Magdalena Ahlstrand

Catharina Maria f. 29/6 1802, død 4/3 1803

Gustaf Emrik f.20/8 1804, død af tyfus 8/4 1808

Stina Lovisa f. 27/11 1806, død 20/2 1807

Catharina Maria f.7/5 1808, g.m. Seth J.W. Islebens

I 1806 måtte Olof Henric stå fadder til sin "dotterdotter" Maria Charlotta, som var uægte barn af hans ovennævnte steddatter Anna Brita Hultgren, og igen i 1811 til endnu et barn af Anna Brita ved navn Anna Beata. Intet læsbart om faderen. I 1811 var han fadder til endnu et uægte barn, vistnok af ovennævnte Christina Catharina Fröberg.

Maria Christina døde 11/4 1818 og sønnen Johan Henrik 17/5 samme år, begge af tyfus, og Olof Henric døde af forstoppelse 3/3 1820. Arvingerne var de 4 efterladte børn og de to stedbørn.

Boopgørelsen af 9/7 1818 efter Maria udviser af ejendomme gården i nr.6, V.kvarter, af værdi 300 Rd., en have ved Kärring Kärret 100 Rd. og diverse andre grunde 210 Rd. Af indboet, som fylder 6 sider, kan nævnes en madske og 6 teskeer af sølv, sengeklæder: et bolster og 7 langdyner. Endvidere 1 ko, 1 so 2 år, 2 galte. Derefter den afdøde søns ejendele: 1 sølv lommmeur, 1 vadmels overfrakke, 1 blå

Udsnit af engelsk Skandinavienskort fra 1794 med landeveje

klædes frakke, 1 sort do., 1 par sorte bukser, 1 par lyse do., 1 par Nankins do., 2 silkeveste, 1 sort og 2 hvide klædes veste, 1 ulden vest, etc...., 6 grove næseduge, 2 par sko, 1 tobakspung, en tegnebog, 2 dusin knapper, 6 bøger, flasker, lysestager o.m.a., værdi ialt 23 Rd. 42 sk. Dernæst værksteds redskaber og færdigvarer ialt 185 Rd. Af gæld kun én post: "Hos Johan Lind mod pant af et ur og 3 guldringe, efter seddel af 19/11 1816 tilbagestående kapital 20 Rd."

Boopgørelsen af 11/3 1820 efter Olof Henric er ikke meget forskellig fra Marias og indeholder endnu Johan Henriks ejendele. Her skal derfor kun noteres Olofs gangklæder: 1 grå pels, 1 par grå bukser, 1 par tøfler, 1 hat, 2 par gamle uldstrømper, 3 næseduge, 4 halstørklæder, 3 hatteskygger, 3 veste, 2 bomuldsveste og 1 par messingspænder, ialt 4 Rd. 4 sk. Udestående fordringer: Garveren Johan David Bodécker efter seddel 8/11 1817 med rente - 50 Rd.; kobbersmed A.L. Hultgren (stedsønnen) efter seddel 3/4 1817 - 50 Rd.; Toldinspektør A.A.Lund efter seddel 27/11 1816, med rente - 150 Rd.; samme mod pant af en sølv potageske - 10 Rd. Fordringer ialt 280 Rd. eller Banco 186:32. Summa Inventarii 1144:38. Gæld ialt 527Rd. 26 sk. eller Banco 351:17:1²/₇, hvoraf 76 Rd. til Åtvidabergs Kopparverk og 79 Rd. til kirken samt afgift til magistraten 1¹/₂ %. Boets samlede værdi var altså 617 Rd.

NILS BODECKER (1792-1852)

Af de 4, der blev gift, var Nils i 1815 svend hos guldsmed C.F. Lillia i Karlskrona, 5' kvarter nr.17. Ved denne tid er han blevet gift med Catharina Kummelin fra Fliseryd (1783-1856), da hans første barn blev født maj 1816. De kom senere til Upsala, hvorfra de i 1817 vendte tilbage til Vimmerby, hvor han var **guldsmed** og boede 1817-21 først i S. kvarter nr.17, dernæst i V. kvarter nr.6, og endelig i S. kvarter nr.5, hvor hans profession nu var **blikkenslager**. 1832 flyttede de til Västervik. Deres børn var

Nils Oscar f. 12/5 1816, g.m. Maria C.P. Strandberg

Bror Johan f. 3/11 1818, død 1/6 1822

Maria Cath. Charlotta f. 2/11 1825, g.m. Rosenqvist

Nils døde i V. kvarter nr.44, Västervik, som blikkenslagerarbejder 18/10 1852, og enken døde samme sted 29/4 1856.

Sønnen Nils Oscar blev 19/6 1843 borger i Västervik som **blikkenslager** og fabrikant og døde 7/1 1867 i V. kvarter nr.6. Han var 1/1 1839 blevet gift med Maria Christina Persdotter Strandberg (f.i Törnsfall 1795), som havde 2 "uægte" døtre Johanna Wilhelmina (f.26/1 1823) og Gustava Sophia (f.29/5 1825). Hun flyttede efter mandens død ind hos Gustava, som var blevet gift med Nils Oscars nevø Johan Henrik. Nils Oscar og Maria havde to fælles børn

Emil Johan Axel f.1839

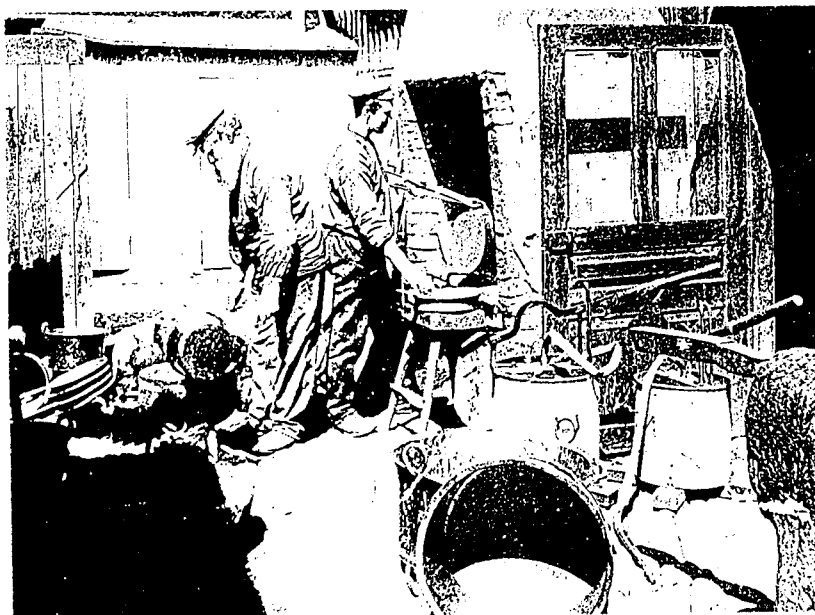
Adèle Bernhardine Theresa f.1841.

Nils' datter Maria blev 6/11 1855 gift med guldsmeden Johan Alfred Leonhard Rosenqvist og overtog Nils Oscars bolig efter hans død. Hun fik 1856 datteren Sophia Maria.

OLOF BODECKER (1794-1825)

Den næste af Olof Henrics børn var Olof, som fulgte slægtstraditionen og blev **kobbersmed**. Han flyttede til Stockholm 1812, igen i 1814, og i 1816 flyttede han igen fra Vimmerby. 1817 flyttede han tilbage fra Eksjö, og 1819 igen til Eksjö, men efter faderens død i 1820 flyttede han hjem og overtog virksomheden i V.kvarter nr.6, Vimmerby.

Olof blev gift 2/3 1821 med Christina Catharina Fröberg (Stina Caisa), f. 2/6 1795 i Vimmerby, og de fik tre døtre, født i 1822, 23 og 25, hvoraf den anden døde spæd og den tredje blev født 1½ måned efter at Olof var død af lungebetændelse, knap 31 år gl. Kun 3 år efter Olof døde hans enke af feber og efterlod de to døtre på 3 og 6 år. Den ældste, Christina Sophia Augusta, blev optaget i huset hos Olofs broder Frederik og flyttede i 1826 til Misterhult, og Fredrica Carolina blev fosterdatter først hos hattemagerenken Malmborg i V.kvarter 23 og fra 1833 til 1844 hos borgeren Harald Ahlström i V.kvarter nr.25, hvorefter hun flyttede til Gävle.

Kobbersmedie sent i 1800-tallet

FREDRIC BODECKER (1799-1851)

Olof Henrics tredje gifte søn var Fredric, som blev borger som **kobbersmedemester** i Vimmerby og derefter gift 11/10 1822 med jomfru Sophia Magdalena Ahlstrand f.10/6 1798, datter af skomagermester og borger i Vimmerby Sven Ahlstrand (1766-1846) og hustru Maja Ekström (også 1766-1846). De boede altid i V.kvarter 12 og fik 10 børn:

Johan Peter f.29/12 1822, død 2 dage efter
 Maria Sofia f.23/1 1824, "Mamsell" i Gävle 1865
 Fredrik Wilhelm f. 31/12 1825, levede 1863 i Högbo
 Johan Henrik f.23/4 1827, g.m. Gustava S.Strandberg
 Catharina Eleonora f.16/8 1829, død 11/1 1830
 Catharina Eleonora f.24/10 1830, hos moderen i 1861

Anna Emerentia f.17/3 1833, gift 1857, bortflyttet
 Carl Adrian f.4/1 1835, levede 1865 i Gävle
 Swen Axel, f.12/3 1838, g.m. Carolina Bomgren
 Anders Alexander f.12/3 1838, levede 1861 i
 Sundsvall

Om disse børn vides, at Fredrik Wilhelm på et tidspunkt kom til Högbo, derfra til Gävle 1861 og tilbage 1863 til Högbo, hvor han var "bruksbokhållare", sandsynligvis ved Högbo Bruk.

Johan Henrik var 1845 lærling hos garver Fagerholm i Vimmerby og flyttede 1849 til Västervik, hvor han 1/2 1856, endnu som svend, blev gift med fætterens Nils Oscars sted-datter Gustava Sophia Strandberg (f.1825) og fik 3 børn:

Nanny Sophia f.15/2 1856 og død en måned efter.,

Henrika Sophia Wilhelmina f.11/1 1857

Axel Sigurd f.24/11 1860

Han var i 1856 svend hos garver Hallonqvist i N. kvarter 57, flyttede samme år til Linköping, men var ved nytår 1857 værkfører og boede V. kvarter 50, Västervik. 1857 var Gustavas mor mistænkt for handel med stjålet gods, samme år flyttede Johan Henrik til Upsala, og Gustava flyttede 1858 til V. kvarter 77. 1871-75 boede Gustava med de to endnu levende børn og med sin moder og dennes datter Adèle i V.kvarter 72-73, men Johan Henrik boede ikke hos dem, og hans spor er tabt. Adèle flyttede i 1872 til Waldemarsvik.

Anna Emerentia blev gift 1857, hverken i Vimmerby eller Västervik, og flyttede da til Västervik, men igen derfra samme år. I 1861 var hun "Mamsell" hos urmager Bomans enke i Gävle, men flyttede derfra samme år, måske til Högbo.

Carl Adrian var 1861-65 handelsbogholder i Gävle.

Swen Axel og tvillingebroderen Anders Alexander flyttede 1854 til Söderhamn. 1861 flyttede Anders som handelsbetjent til Sundsvall, medens Swen Axel i 1861 var handelsbetjent hos grosserer Poppelmans i Gävle. Han blev så kompagnon til handelsmand Olof Östlund og flyttede til 3' roten nr.33 i Gävle. 6/3 1862 blev han gift med enken Karolina Bomgren, f.1831, hvorved han overtog "Stadens Gästgifvaregård" i 19' rote. De fik 4 børn fra august 1862 til 1865, måske flere. Hendes første mand Söderberg var forstander på gæstgiveriet, død 1860, med hvem hun havde 3 børn født 1857-60. I 1864 fik Swen Axel et barn med den ugifte Johanna Lönn og betalte sig fra faderskabet, som imidlertid blev opdaget af præsten i nabosognet, da sønnen Carl August Lönn som voksen flyttede dertil. Præsten sagde "Rätt ska' vara rätt", og Carl August fik derefter sit efternavn ændret til Bodecker.

Det var kobbersmeden Fredric Bodeckers børn. 1825 flyttede Fredrics søster Catharina Maria ind hos ham fra Kisa, men flyttede videre til Misterhult i 1826.

Fredric døde af tuberkulose 7/12 1851, og enken blev boende i V.kvarter nr.12 med to døtre og tvillingbrødrene, indtil hun i 1860 flyttede til S.kvarter nr.17 med Catharina Eleonora. 1861 flyttede de til V.kvarter nr.25 og så til N.kvarter nr. 26, hvor de boede sammen med 10 andre lejere. Enken døde 8/3 1890.

Adam Friederich Bodeckers efterslægt

i 2 slægtled

i 3 slægtled

Bodecker, Adam Friederich 1690-1735

- Bodecker, Lovisa Catharina 1713-
- Bodecker, Johann Hinnerich 1714-1786
 - Bodecker, (Søn) -1765
 - Bodecker, Emerentia Catharina Matilda 1766-1815
 - Bodecker, Johan Fredrick 1767-1835
 - Bodecker, Adam Henric 1770-1773
 - Bodecker, Adam Hendrich 1773-
 - Bodecker, Niclas Peter 1776-1780
- Bodger, Adam Friederich 1714-1782
- Bodecker, Nicolaus 1717-1788
 - Bodecker, Niclas 1757-1796
 - Bodecker, Carl Friedrich 1766-1768
 - Bodecker, Maria Christina 1756-1822
 - Bodecker, Johan David 1767-1829
 - Bodecker, Olof (Olaus) Henric 1768-1820
- Bodecker, Christopher 1720-
- Bodecker, Johanna 1721-
- Bodecker, Mangnus 1721-
- Bodecker, Anna Catharina 1724-1781
 - Norberg, Cecilia Maria
 - Norberg, Anna Catharina 1753-1797
 - Burnick, Ulrica 1763-1763
 - Burnick, Eva Sophia 1765-1766
 - Burnick, Carl Fredric 1766-
 - Burnick, Eva Sophia 1770-
- Bodecker, Maria 1728-1808
 - Kreuger, Catharina Elisabeth 1750-1751
 - Kreuger, Johan Fredrick 1753-
 - Kreuger, Catharina Maria 1756-1757
 - Kreuger, Peter 1758-1807
 - Kreuger, Anders 1760-1770
 - Kreuger, Catharina Maria 1765-1791

Bodecker, Adam Friederich 1690-1735

- Bodecker, Lovisa Catharina 1713-
- Bodecker, Johann Hinnerich 1714-1786
 - Bodecker, (Søn) -1765
 - Bodecker, Emerentia Catharina Matilda 1766-1815
 - Bodecker, Johan Fredrick 1767-1835
 - Bodecker, Fredrick Adolf
 - Bodecker, Johan Wilhelm
 - Bodecker, Fredrica Sophia -1836
 - Bodecker, Adam Henric 1770-1773
 - Bodecker, Adam Hendrich 1773-
 - Bodecker, Niclas Peter 1776-1780
- Bodger, Adam Friederich 1714-1782
- Bodecker, Nicolaus 1717-1788
 - Bodecker, Niclas 1757-1796
 - Bodecker, Anna Catharina 1782-
 - Bodecker, Anders Niclas 1785-1785
 - Bodecker, Lovisa Maria 1786-
 - Bodecker, Hedevig Charlotta 1789-1790
 - Bodecker, Gustava Elisabeth 1791-1798
 - Bodecker, Emerentia Sophia 1792-1855
 - Bodecker, Johan Fredric 1793-1795
 - Bodecker, Carl Adam 1794-1794
 - Bodecker, Adolph 1795-1800
 - Bodecker, Carl Friedrich 1766-1768
 - Bodecker, Maria Christina 1756-1822
 - Silke, Anna Catharina 1786-
 - Silke, Lovisa 1791-1791
 - Silke, Johan David 1793-1793
 - Bodecker, Johan David 1767-1829
 - Bodecker, Nicolaus 1799-
 - Bodecker, Anna Greta 1801-
 - Bodecker, Johanna Catharina 1802-
 - Bodecker, Olaus Hindrich 1804-1851
 - Bodecker, Christina Margaretha 1806-1829
 - Bodecker, Johan Fredrik 1809-
 - Bodecker, Lovisa Maria 1811-1833
 - Bodecker, Carl Peter 1813-1880
 - Bodecker, Sophia Carolina 1815-1817
 - Bodecker, Adam Frantz 1818-1884
 - Bodecker, Juliana Emerentia 1823-
 - Bodecker, Olof (Olaus) Henric 1768-1820
 - Bodecker, Nils 1792-1852
 - Bodecker, Olof 1794-1825
 - Bodecker, Johan Henrik 1797-1818
 - Bodecker, Fredric 1799-1851
 - Bodecker, Catharina Maria 1802-1803
 - Bodecker, Gustaf Emrik 1804-1808
 - Bodecker, Stina Lisa (Lovisa) 1806-1807
 - Bodecker, Catharina Maria 1808-
- Bodecker, Christopher 1720-
- Bodecker, Johanna 1721-
- Bodecker, Mangnus 1721-
- Bodecker, Anna Catharina 1724-1781
 - Norberg, Cecilia Maria
 - Norberg, Anna Catharina 1753-1797
 - Burnick, Ulrica 1763-1763
 - Burnick, Eva Sophia 1765-1766
 - Burnick, Carl Fredric 1766-
 - Burnick, Eva Sophia 1770-
- Bodecker, Maria 1728-1808
 - Kreuger, Catharina Elisabeth 1750-1751
 - Kreuger, Johan Fredrick 1753-
 - Kreuger, Catharina Maria 1756-1757
 - Kreuger, Peter 1758-1807
 - Kreuger, Anders 1760-1770
 - Kreuger, Catharina Maria 1765-1791